

Obadja,
dienaar van Jahweh

T. van Turenout

Obadja, dienaar van Jahweh

T. van Turennot

Grijpskerk

Copyright © 2020 Grijpskerk, The Netherlands

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the author.

Eerste uitgave 2011
Tweede uitgave 2012
Derde uitgave 2013
Vierde uitgave 2014
Vijfde uitgave 2015
Zesde uitgave 2017
Zevende uitgave 2020

Turennot, T. van
Obadja, dienaar van Jahweh / T. van Turennot;
Grijpskerk.
Tel. 0594 – 69 60 13
SISO 227.4 UDC 228.07 NUGI 632
Trefw.: Obadja (bijbelboek); verklaringen.

Verklaring van gebruikte afkortingen en tekens:

- b.v.   Bijvoorbeeld
- vgl.   Vergelijk.
- (v. ...)
- Bij een verwijzing naar een tekst binnen hetzelfde hoofdstuk wordt een vers aangeduid met de letter v. Als bijvoorbeeld in het 2^e hoofdstuk van Ezechiël wordt verwezen naar vers 8, dan staat er niet (Ezech.2:8), maar (v.8).
- (...)
- In de vertaalde tekst worden tussen deze haakjes verduidelijkingen toegevoegd. Het staat echter niet in de oorspronkelijke tekst; b.v. Ezechiël 9:6^a; Oude (mannen), jonge (mannen), en meisjes, kleine kinderen en vrouwen moeten jullie doden en verdelgen; vgl. Oude, jonge, en meisjes, kleine kinderen en vrouwen moeten jullie doden en verdelgen. Ezechiël 12:6^b; Ik heb jou (als) een wonderteken gegeven voor het huis van Israël; vgl. Ik heb jou een wonderteken gegeven voor het huis van Israël.
  - In de uitleg en vertaling geeft de tekst tussen de twee haakjes een extra leesmogelijkheid weer; b.v. Ze (her)bouwden de nieuwe tempel in Jeruzalem.
  - In een voetnoot is de tekst tussen de haakjes een sub-voetnoot; b.v. (Zie Turenout T. van, Daniël, God is rechter, Grijpskerk, 2019.)
- (= ...)
- Hoe de letterlijke (vertaalde) betekenis van de oorspronkelijke tekst in het Nederlands het beste kan worden opgevat of begrepen; b.v. Ezechiël 23:42; Zij gaven (= deden) armbanden over hun handen.
- (of ...)
- Geeft een extra betekenis in het Nederlands van de oorspronkelijke taal. Woorden uit de oorspronkelijke taal kunnen in het Nederlands meer betekenissen hebben; Ezechiël 9:6; Vanaf mijn heiligdom moeten (of zullen) jullie beginnen; vgl. Vanaf mijn heiligdom zullen (of moeten) jullie beginnen. Jesaja 14:7^a; De hele aarde (of het hele land) heeft rust, (en) is stil; vgl. Het hele land (of de hele aarde) heeft rust, is stil.
- (.../...)
- Bij getallen of jaartallen betekent het teken / hetzelfde als het woord *of*. Bijvoorbeeld (732/731) betekent: Het gebeurde in het jaar 732 of 731.
- (.../... – ...)
- Het 2^e jaartal na de / geeft een andere functie aan; b.v. De Perzische koning Kores II (559/538 – 529) was al in 559 voor Christus koning geworden, maar in 538 werd hij ook de koning van de Israëlieten. Na zijn dood in 529 werd hij opgevolgd door zijn zoon.
- [...]
- Het gedeelte dat tussen deze spekhaken staat, is de oorspronkelijke tekst. Dit gedeelte kan echter voor de betekenis van het geheel tijdens het lezen beter worden weggelaten. Door het handhaven van die oorspronkelijke tekst wordt de inhoud ofwel de boodschap in het Nederlands eerder onduidelijker; b.v. Jeremia 28:11^b; De profeet Jeremia ging [zijn] weg. Psalm 3:3; Vele(mense)n zeggen van mij[n ziel]: “Er is voor hem geen redding door (= bij) God.”
- [(...)]
- In meer of mindere mate is zeker, dat het bijbelgedeelte tussen deze haken niet bij de oorspronkelijke tekst hoort, hoewel het vaak wel als zodanig werd en wordt gepresenteerd; b.v. Openbaring 20:5; [(De overige doden leefden niet tot de 1000 jaren voorbij waren. Dit (is) de 1^e opstanding.)]

***

Exactere tekst met uitleg volgt hieronder.

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding.

2. Rondom het boek Obadja.

- 2.1. De voorgeschiedenis.
- 2.2. De schrijver van het boek Obadja.
- 2.3. De betrouwbaarheid van het boek.
- 2.4. Verklaringsmethode.
- 2.5. De vorm en structuur van het boek.

3. Het bijbelboek Obadja.

- 3.1. Opschrift. (hoofdstuk 1:1^a)
- 3.2. De veroordeling en berechting van Edom. (hoofdstuk 1:1^b-9)
- 3.3. De vijandige daden van Edom. (hoofdstuk 1:10-14)
- 3.4. Berechting van de vijandige volken en herstel van Israël. (hoofdstuk 1:15-21)

4. Gods geopenbaarde plan met zijn volk.

- 4.1. Terugblik en toekomstperspectief.
- 4.2. Tijdbalk.

5. Het doel van het bijbelboek Obadja.

Literatuur.

Index.

Aanwijzingen voor het lezen.

Het is niet noodzakelijk, dat dit boek vanaf het begin tot en met het einde wordt doorgenomen. De hoofdstukken zijn min of meer zelfstandige eenheden. Ze kunnen afzonderlijk worden gelezen.

Als men van een bepaald gedeelte iets meer wil weten, kan men de aangegeven bijbelteksten daarvoor gebruiken. Niet alle genoemde bijbelteksten zijn in dit boek helemaal uitgewerkt. Deze bijbelteksten zijn dus niet alleen een bevestiging van een bepaalde passage, maar bevatten ook nieuwe invalshoeken. Men krijgt daardoor meer zicht op bepaalde gedeelten uit het bijbelboek Obadja of andere teksten uit de Bijbel.

1. INLEIDING

Veel mensen vinden profetische boeken of bijbelgedeelten erg moeilijk. Vaak worden ze omzeild, omdat men er toch niet mee uit de voeten kan. Je kunt er schijnbaar alle kanten mee op. Er zijn zo veel meningen over. De toekomst weet, en kent God alleen.

Toch is dit niet de bedoeling van de profetieën in de Bijbel. De toekomst is wel aan God, maar soms wil Hij aan de gelovigen al iets van de toekomst laten zien. Hij wil hen zo bemoedigen om in moeilijke tijden het geloof te versterken. Zo werd ook in het Oude Testament steeds weer de komst van Jezus Christus voorspeld. Via Obadja en andere profeten wilde de Here iets van de toekomst aan de gelovigen van toen bekend maken. Dat kan voor ons nog van grote betekenis zijn.

De schrijver van dit boek moest bekend maken, wat er in de toekomst ging gebeuren. Dat begon kort na 554 voor Christus in de 2^e helft van de Joodse ballingschap in Babel. Daarna zou er nog veel gebeuren. Dat schreef Obadja op. Het bijbelboek vermeldt de verovering van Jeruzalem in 586, en eindigt bij de vernietiging van het rijk van de Edomieten en alle andere vijandige volken die deelnamen aan de plundering en verwoesting van Israëls hoofdstad. Deze periode is al achter de rug. Wij leven vandaag ongeveer 2600 jaren later. Het is belangrijk om Gods hand te kunnen zien in al de dingen die gebeurd zijn. Zo kunnen we vanuit dat perspectief zien, wat er gebeurt, en wat er nog zal gebeuren.

De Here heeft de profetieën gegeven, zodat de gelovigen van toen en van nu daar wat aan hebben. We kunnen in moeilijke tijden bemoedigd zijn. Kijk maar, het gaat zoals God het aan ons heeft voorspeld. We moeten ons ook kunnen voorbereiden op de dingen die gaan komen. Daarom kunnen en mogen profetieën voor de gelovige mensen niet verborgen blijven. Als we de Here liefhebben, dan willen we Hem zoveel mogelijk kennen. Dan willen we eveneens zijn plannen kennen, die Hij aan ons bekend wil maken. Dat is ook belangrijk voor ons gebed.

2. RONDOM HET BOEK OBADJA.

1. De voorgeschiedenis.

We staan al niet meer aan het begin van de heilshistorie, als de profeet Obadja zijn openbaringen krijgt. Niet alles kunnen we doornemen. We beperken ons tot dat wat nodig is om dit bijbelboek te kunnen begrijpen.

Eerst schiep God in volmaakte toestand de hemel en de aarde. Na de zondeval in het paradijs werd alles onvolmaakt. Verlossing werd nodig. Ruim 2000 jaren later volgde om de slechtheid van verreweg de meeste mensen de zondvloed. Alleen het gezin van Noach bleef gespaard. De komst van de Messias Jezus die de wereld van de zonde zou gaan verlossen, bleef mogelijk. Daarmee was een poging van de satan en verleider om dat te verhinderen mislukt.

Na ruim 400 jaren startte men met de bouw van een toren in Babel. Door een toren te willen bouwen, die reikte tot de troon van God in de hemel, rivaliseerden de meeste mensen met de Here. Ze wilden bij elkaar blijven, en zo machtiger worden, dan de Here God zelf. In die periode kregen de gelovigen het moeilijk. Binnen deze revolutionaire omgeving hitste de satan de mensen tegen de dienaren van de hemelse Vader op, met het doel de Kerk uit te roeien. Op die manier probeerde de satan ook deze keer de komst van de Verlosser Jezus te verhinderen. Door de spraak van de mensen te verwarren, voorkwam God het duivelse plan. Er ontstonden namelijk verschillende talen. De mensen verstonden elkaar meestal niet meer. Daarom gingen ze uit elkaar. Groepen die elkaar wel verstonden, trokken samen de wijde wereld in.

In die groepen begon men geleidelijk naast de Here ook afgoden te dienen. Daarom riep God uit (het nageslacht van) één zo'n groepsverband Abram op om zich af te scheiden van zijn familie, en voortaan Hem alleen te dienen. Gehoorzaam trok Abram naar het land Kanaän.

Zijn kleinzoon Jakob, die later ook Israël genoemd werd (Gen.32:28), vertrok vanwege hongersnood uit Kanaän, en hij ging naar het korenrijke Egypte. Daar mocht hij met zijn gezin van 12 zonen in het gebied Gosen wonen. Zijn nakomelingen groeiden heel snel in aantal.

Deze groei ging zo snel, dat de farao van Egypte bang werd. Hij liet de Israëlieten onderdrukken. Omdat God had beloofd, dat de Verlosser uit dit volk geboren zou worden, dreigde zo opnieuw de komst van de Messias Jezus niet door te gaan. Het volk werd echter door de Here gered. Onder leiding van Mozes en zijn opvolger Jozua werden de Israëlieten weer naar het beloofde land Kanaän gebracht.

Daarna volgde een tijd waarin het volk iedere keer de Here vergat, en zelfs afgoden ging dienen. Zo kwam steeds de komst van Jezus in gevaar. Toch wist God dit gevaar af te wenden. Iedere keer stuurde Hij richters, die (grote delen van) het volk Israël weer terugriepen tot een leven zoals de liefdevolle hemelse Vader dat graag ziet.

De Richterentijd eindigde met de aanstelling van Saul als koning. Toen begon de Koningentijd. Drie koningen regeerden over het hele volk: Saul (1033 – 1012), David (1012 – 972) en Salomo (972 – 932). In de regeringstijd van koning Salomo werd de tempel als woonplaats voor God in Jeruzalem gebouwd.

Na de dood van koning Salomo raakte het rijk Israël verdeeld. Vanaf 932 voor Christus bestond er een noordelijk deel (van 10 stammen), en een zuidelijk deel (van 2 stammen) van wat vroeger één geheel was. Het noordelijke deel was zo slecht, dat God het al na ruim 200 jaren in

ballingschap liet voeren. De bevolking werd vanaf 725 tot en met 722 naar Assyrië verdreven (2Kon.17:1-6), en maar weinig mensen van het noordelijke deel zijn teruggekeerd.

De 2 stammen van het rijk in het zuiden brachten het er weinig beter af. In 597 veroverde koning Nebukadnezar II (604 – 562) (= Nebo, bescherm mijn grens)¹ Jeruzalem. Hij maakte Zedekia (597 – 586) vazalkoning van het Tweestammenrijk Juda (2Kon.24:8-17).

Toen vazalkoning Zedekia na een aantal jaren in opstand kwam, werd Jeruzalem na een langdurig beleg in 586 ingenomen. Er werden toen 832 Joden uit de stad Jeruzalem naar Babel gedeporteerd (2Kon.25:1-17, 2Kron.36:11-21, Jer.52:29). Over de rest stelde koning Nebukadnezar II Gedalja (586) als landvoogd aan.

Een paar maanden later werd Gedalja door Ismaël en zijn mannen vermoord. Een groot deel van het volk vluchtte naar aanleiding van die moord naar Egypte (2Kon.25:25,26, Jer.41:2,3,16-18).

Aan de stam Juda was echter beloofd, dat deze de Here Jezus zou voortbrengen. Nadat het Babylonische rijk door koning Kores II (559/538 – 529) in 538 voor Christus onder de voet gelopen werd, gaf hij aan de Joden (uit het Tweestammenrijk) en de Israëlieten (uit het Tienstammenrijk) toestemming om naar het heilige land terug te keren. Ze moesten wel aan het rijk van koning Kores II, het rijk van Perzen en Meden, onderdanig blijven.

2. De schrijver van het boek Obadja.

Als schrijver wordt in het begin van het bijbelboek Obadja genoemd (Ob.1:1). Zijn naam betekent: Dienaar van Jahweh.²

De naam Obadja komt veel vaker in de Bijbel voor:

1. Iemand uit de stam Issaschar (1Kron.7:3).
2. Een held van koning David (1012 – 972) uit de stam Gad (1Kron.12:9).
3. Een Zebuloniet uit de tijd van koning David (1Kron.27:19).
4. Een bestuurder van koning Josafat (873 – 849) (2Kron.17:7).
5. De hofmaarschalk van koning Achab (875 – 854) (1Kon.18:3-7,16).
6. Een Leviet die tijdens de regering van koning Josia (640 – 609) leiding gaf bij het herstel van de tempel (2Kron.34:12).
7. Een familiehoofd uit de stam Levi, die meereisde met Ezra (Ezra 8:9, Neh.10:5, 12:25).³
8. Iemand na de ballingschap uit het nageslacht van koning David (1Kron.3:21).
9. Een Benjaminit uit het nageslacht van koning Saul (1033 – 1012) (1Kron.8:38, 9:44).
10. Een Leviet na de ballingschap uit de stad Jeruzalem (1Kron.9:16).⁴

Over de familie of het voorgeslacht van de profeet Obadja vernemen we niets. Hij wordt alleen maar als profeet genoemd. Daardoor is het ook niet duidelijk over welke Obadja het hier gaat. Het meest waarschijnlijk is, dat hij stamde uit het nageslacht van koning Saul, maar daarover is niets met zekerheid te zeggen.⁵

¹ Nebo was de naam van de tweede god van de Babyloniërs (Jes.46:1). Het was de god van de wijsheid.

² *Jahweh* betekent *Ik zal zijn, die Ik ben*, of *Ik ben, die Ik ben*. Hij is de trouwe Verbondsgod. Met deze naam maakte God zich aan Mozes bekend (Ex.3:14). De Statenvertalers vertaalden deze naam van God met *de HEERE*. Die naam wordt niet zomaar gebruikt. Als die naam van God wordt gebruikt, dan heeft dat een bepaalde betekenis. Het wil zeggen: "Geloof het nu maar, want Ik, de Verbondsgod, Ik ben, die Ik ben, heeft het gezegd."

³ Vergelijk Aalders G.Ch., Commentaar op het Oude Testament: Obadja en Jona, Kampen, 1958, pag. 7.

⁴ In het bijbelboek Nehemia (11:17) wordt dezelfde persoon Abda genoemd. Let daarbij op zijn voorouders!

⁵ Aan Obadja wordt ook een psalm toegeschreven uit een verzameling van koninklijke psalmen (4Q380 1 II 8-9). Zie hiervoor Abegg M. Jr., *The Dead Sea scrolls Bible*, San Francisco, 1999, pag. 441. Dit versterkt het vermoeden, dat hij stamde uit het koninklijke geslacht van Saul (1033 – 1012).

De profeet Obadja sprak vooral over Juda (Ob.1:11,12,17,21). In zijn tijd was Jeruzalem veroverd (Ob.1:11,16). Joodse vluchtelingen waren op de kruispunten door Edomieten vermoord, of ze waren gevangen genomen, en aan de Babyloniërs uitgeleverd (Ob.1:14). De nakomelingen van Ezaü behandelden hun broedervolk erg vijandig (Ps.137:7, Klaag.4:21,22, Ezech.25:12-14, 35:5,6,10-13, 36:5). Ook kunnen we lezen over de ballingen van de Israël en Jeruzalem, en het huis van Jakob dat zijn bezit weer zou terugkrijgen (Ob.1:20). Obadja profeteerde dus in elk geval, nadat de Babylonische koning Nebukadnezar II (604 – 562) in 586 voor Christus het Tweestammenrijk Juda en de hoofdstad Jeruzalem had veroverd. Het overgrote deel van de Joden was naar Babel gedeporteerd.

Op het moment dat de profeet Obadja (1:2) optrad, waren de Edomieten al klein gemaakt onder de volken. Dit gebeurde tijdens de Joodse ballingschap in Babel in 2 stappen.

Nog geen jaar na de verovering van Jeruzalem door koning Nebukadnezar II in 586 voor Christus zag de profeet Ezechiël de verslagen legers en koningen van Assur, Elam, Edom en Sidon in het dodenrijk (Ezech.32:17-30, vgl. Jer.25:9-11, 27:3-11).⁶ De koning van Babel had blijkbaar de Edomieten hard aangepakt. Gedurende een lange tijd konden ze aan geen enkele opstand meedoen, omdat ze in 585 te zeer waren verzwakt.

In 554 voor Christus werden de Edomieten verder teruggedrongen door de Babylonische koning Nabonidus (556 – 538).⁷ Hoogstwaarschijnlijk heeft Obadja dus kort na 554 geprofeteerd.⁸ Daarbij trad hij op onder de Joodse ballingen evenals de profeet Ezechiël (Ezech.1:1).

Het ligt het meest voor de hand, dat Obadja zelf de schrijver van dit bijbelboek is. Het kan ook zijn, dat iemand de boodschap van de profeet heeft opgeschreven, en onder leiding van de Heilige Geest de eindredactie heeft verzorgd.

3. De betrouwbaarheid van het boek.

De betrouwbaarheid van dit bijbelboek is vrijwel nooit serieus ter discussie gesteld.

Van het bijbelboek Obadja bestaan meerdere versies: De versie van de Septuagint (LXX) in het Grieks en die van de Masoretische overlevering in het Hebreeuws. De Hebreeuwse versie is overgeleverd door de Joden, en vormt inhoudelijk de bron van de vertaling, zoals die door ons wordt gebruikt.

Die Griekse versie van het Oude Testament is gemaakt, omdat heel veel Joden in Egypte het Hebreeuws niet meer konden verstaan. Hoogstwaarschijnlijk is die vertaling tot stand gekomen

---

Er is ook niet zo gemakkelijk een andere reden te bedenken, waarom zijn geslachtsregister wordt weergegeven in het bijbelboek Kronieken. Het staat er zelfs 2 keer in (1Kron.8:38, 9:44). Opmerkelijk daarbij is, dat dit geslachtsregister ophoudt bij de profeet Obadja.

Obadja is niet de genoemde persoon uit koninklijk geslacht van David, want vanaf koning Jojachin (597) zitten er veel te veel generaties tussen om binnen de ballingschap te eindigen (1Kron.3:17-21).

⁶ Zie Turenout T. van, Ezechiël, God maakt sterk, Grijskerk, 2019.

⁷ Zie de Naboniduskroniek, kolom 1:17.

⁸ Er zijn ook uitleggers die denken, dat Obadja profeteerde tijdens de regering van koning Joram (849 – 842) van het Tweestammenrijk Juda. Bij de verovering van Jeruzalem wijst men dan op de rooftocht van de Filistijnen en Arabieren. Die veroverden Jeruzalem, plunderden het paleis van de koning, en namen bijna alle zonen en alle vrouwen van de koning mee (2Kron.21:16,17). Ze zouden de gevangengenomen Joden aan de Edomieten hebben uitgeleverd (Am.1:11).

De profeten Amos en Obadja zeiden echter, dat de Edomieten zelf de Joden achtervolgden met het zwaard, en ze op kruispunten vermoordden, of overleverden aan de Babylonische vijanden (Ps.137, Am.1:11, Ob.1:14). De rooftocht van de Arabieren en Filistijnen was lang niet zo'n grote ramp, als de geschiedenis waarover Obadja sprak. Over Jeruzalem werd niet het lot geworpen, en de Israëlieten werd niet al het land afgenomen, dat ze later weer in bezit zouden krijgen (Ob.1:20).

tijdens de regering van de Egyptische koning Ptolemeüs II Filadelfus (285 – 246).⁹

Naast de bovengenoemde versies van het bijbelboek Obadja kennen we ook nog de gedeeltelijke overlevering via de Dode Zeerollen. Deze rollen bevestigen over het algemeen het boek Obadja, zoals het door de Masoretische (= Hebreeuwse) tekst is overgeleverd. Verder zijn er slechts kleine verschillen met de tekst die wij kennen, maar die zijn te verwaarlozen.

Uit de gegevens van de Dode Zeerollen blijkt ook, dat het boek Obadja al in de eerste eeuwen voor Christus verspreid en bekend was. Aan de profet Obadja wordt ook een psalm toegeschreven uit een verzameling van koninklijke psalmen.¹⁰

Het vroege bestaan van het bijbelboek Obadja wordt ook bevestigd door Jezus Sirach. In zijn lofzang op de vaders noemt hij bijna alle grote figuren van Israël (Sir.44-49). Ook de 12 profeten worden daarbij genoemd (Sir.49:10). Obadja is één van die 12.

Jezus gaf duidelijk aan, dat Hij de Joodse versie van het hele Oude Testament als betrouwbaar erkent (Luk.11:49-51). Hij noemde de schriftgeleerden *de moordenaars van de profeten: al vanaf Abel tot en met Zacharia*. De laatste vermoorde profet uit het laatste bijbelboek bij de Joden is Zacharia (2Kron.24:20-22).¹¹ De Here Jezus gaat uit van de volgorde zoals die bij Joden gebruikt wordt. Daarmee erkent Hij dus het bijbelboek Obadja.

Kortom, het bijbelboek Obadja is ons betrouwbaar overgeleverd.

4. Verklaringsmethode.

Het bijbelboek Obadja wordt soms op een allegorische of symbolische wijze uitgelegd. Dit gebeurt, omdat het een profetisch boek is. Het gaat over de toekomst. Profetie zou abstract en vaag zijn. Het zijn geen concrete zaken of gebeurtenissen. Geschiedschrijving en profetie zou je van elkaar moeten scheiden.

Deze scheiding is echter on-bijbels. Ten eerste vertellen profeten niet alleen iets over de toekomst. Ze geven vooral rechtstreeks de boodschap door, die ze van God krijgen (2Pet.1:21). Ze krijgen deze boodschappen om de kinderen van de Here heel concreet op te bouwen, te vermanen en te bemoedigen.

Mensen kunnen op verschillende manieren een profetie van God krijgen:

- door een (innerlijke) stem (Gen.15:1,4,5,7,9,13, 22:11-18, Ex.3, 1Sam.3),
- door dromen tijdens de slaap (Gen.15:12-21, 20:3,6,7, 26:24, 37:5-7,9, 31:3,11-13, 40, 41:1-36, Num.12:6, 1Kon.3:5-15, Dan.7),
- door visioenen tijdens het volle bewustzijn (Jes.6, Ezech.1:1-3:15, Dan.8),
- door een rechtstreekse verschijning (Gen.17:1-22, 18, Ex.33:11, Deut.34:10, Richt.2:1-5, 6:11-22, 13:3-23, Dan.9:20,21).

Ten tweede is profetie niet vaag. We zullen verderop ook zien, hoe concreet bijvoorbeeld de

---

⁹ Flavius J., Joodse Oudheden, deel 12, hoofdstuk 2.

De vertaling van de Septuagint is gebaseerd op oudere Hebreeuwse bronnen dan die wij bezitten, maar de kwaliteit van de vertaling is erg wisselend. Ook bevat de Septuagint de apocriefe boeken, die de Protestantse kerken niet erkennen. Voor de verwijzingen in het Nieuwe Testament naar het Oude Testament is grotendeels gebruik gemaakt van de Septuagint, omdat die bij veel Joden het meest bekend was. Daarom is het opvallend, dat de Here Jezus uitging van de Joodse volgorde van de Hebreeuwse bijbelboeken (Luk.11:49-51).

¹⁰ Van de betreffende psalm is de eerste regel teruggevonden (4Q380 1 II 8-9).

Zie hiervoor Abegg M. Jr., *The Dead Sea scrolls Bible*, San Francisco, 1999, pag. 441.

¹¹ De Joden delen het Oude Testament anders in dan Christenen. De bijbelboeken hebben een andere volgorde. Eerst komt het gedeelte van de wet, daarna de profeten, en als laatste de geschriften. Het bijbelboek 2Kronieken is bij hen het laatste bijbelboek. De laatste profet die daarin vermoord wordt, is Zacharia.

voorspellingen van de profeet Obadja in vervulling zijn gegaan. Ook komen er in de Bijbel heel wat profeten voor, die geschiedschrijvers waren. Mozes was een profeet (Deut.34:10-12), en toch heeft hij in opdracht van God concrete geschiedenis van zijn volk op schrift gesteld (Ex.17:14, 24:4, enz.). Van de profeet Samuel, Natan, de Sioniet Ahia, koning Salomo (972 – 932), de ziener Jedo, de profeet Jesaja en vele anderen kan hetzelfde gezegd worden (1Kron.29:29, 2Kron.9:29, 12:15, 13:22, 26:22, 32:32, 33:19, Hand.3:24). Hieruit blijkt wel, dat er duidelijk verband bestaat tussen profetie en geschiedschrijving. Bij deze profeten werd de ordening van hun geschiedschrijving bepaald door de thema's van de profetie. Het was profetische geschiedschrijving.¹² Zo zet bijvoorbeeld de Openbaring als een profetisch boek de toekomstige tijd in het juiste kader.

Evenals bij het spreken van alle dag, zouden we in eerste instantie alles concreet en letterlijk opvatten. Als men bijvoorbeeld tegen zijn buurman zegt, dat zijn autolichten nog aan staan, dan gaat die buurman niet direct denken, dat het symbolisch bedoeld is. Als iemand zegt, dat opa 100 jaar oud is, dan zoeken we daar niets symbolisch achter.

Dit gebeurt wel met spreekwoorden en gezegden. Men kan bijvoorbeeld *het paard achter de wagen spannen*, en *eieren voor z'n geld kiezen*. In het eerste geval is het voor iedereen duidelijk, dat de zaak onhandig wordt aangepakt. Niemand gelooft, dat er een paard achter de wagen wordt gespannen. Als iemand eieren voor zijn geld kiest, dan denkt men niet aan eieren kopen.

Men neemt dus in eerste instantie de dingen letterlijk, en denkt pas in symbolen, als daar een aanleiding voor is. Eén voorbeeld hebben we al genoemd: Als een taal een bepaalde manier van zeggen altijd symbolisch uitlegt, zoals bij spreekwoorden het geval is.

Verder kan men iets symbolisch nemen, als het blijkt uit het verband waarin het staat, of als de schrijver zelf zegt, dat men het symbolisch moet nemen. Het kan moeilijk zijn, als een boek daarbij verwacht, dat men over een bepaalde voorkennis beschikt. Een boek waarin veel wiskundige gegevens verwerkt zijn, zal niet voor iedereen direct duidelijk zijn.

Het boek Obadja vormt op deze boeken geen uitzondering. Er wordt kennis van oudere bijbelboeken van het Oude Testament verondersteld. Deze kennis is nodig om te weten, hoe men bepaalde dingen moet uitleggen. Bij het boek Obadja moeten we dus rekening houden met alle punten die we net onder de loep genomen hebben.

Het is alleen heel lang geleden, dat het boek geschreven is. Er worden dus symbolen gebruikt die toen voor iedereen duidelijk waren, maar die voor ons geen betekenis meer hebben. Als we die tijd niet kennen, zijn veel van dat soort zaken op het eerste gezicht niet duidelijk. Wanneer wij in een boek *eieren voor je geld kiezen* gebruiken, kan het best zijn, dat iemand daar 300 jaren later niets meer van begrijpt. Een Rus zal dit spreekwoord waarschijnlijk ook niet begrijpen. Daarom zullen wij dus studie moeten maken van de tijd waarin dit boek geschreven is.

Zo wordt er in het bijbelboek Haggai gezegd, dat God de hemel en aarde zou laten beven (Hag.2:7,23). Dit komt ook in andere gedeelten in de Bijbel voor (vgl. Richt.5:4,5, 2Sam.22:8, Ps.68:8,9, 76:9, Jes.13:13, Ezech.38:20, Joël 2:10, 3:16). Als de Here de hemel en aarde laat beven, dan gaat er wat gebeuren. God zou dan bijvoorbeeld koninkrijken omverwerpen, tronen laten wankelen en de vijanden door onderlinge oorlogen zichzelf laten afslachten (Hag.2:23). Zoals personen van iets moois of iets verschrikkelijks sterk onder de indruk kunnen raken, en daardoor kunnen beven, zo zouden ook de hemel en de aarde beven. Zulke personificaties komen eveneens in het Nederlands voor.¹³ Dit betekent niet dat er een hemelbeving of

---

¹² Dronkert K., Gids voor het Oude Testament, Kampen, 1964, pag. 167 v.v.

¹³ Bij een personificatie worden levenloze zaken als levende wezens voorgesteld. Bijvoorbeeld: Hij werd door de dood opgehaald, of de boom wuifde met zijn takken.

aardbeving zou komen, maar dat de natuur als het ware mee zou leven met de emoties en belevenissen van de mensen.

Elke tijd kent dus zijn eigen symbolen, en elke cultuur heeft haar eigen tekens. Daarnaast zijn er symbolen die minder aan tijd en plaats gebonden zijn. We zullen dus rekening moeten houden met bepaalde kenmerken van de taal en cultuur waarin het boek Obadja is ontstaan. De schrijver van dit bijbelboek is afkomstig van de Joodse traditie. Een cultuur die samenhangt met het Hebreeuws.

De Joodse cultuur verschilt nogal van de Griekse en onze huidige cultuur. De Griekse cultuur is rijk aan mythen en sagen, waar slechts een kleine kern van waarheid in zit. Abstracte filosofie en wetenschap verschaften een moraal, niet de godsdienst. Het concrete stond op een lager plan. Het Hebreeuws beschrijft veel realistischer.¹⁴ Tussen concrete wetenschap, geschiedschrijving en godsdienst bestond geen strikte scheiding.

Om dat na te gaan, kan men in het Oude Testament volop terecht. Het is aanschouwelijk en concreet. Het behandelt op zeer menselijke wijze de geschiedenis van het dagelijks leven. Onderricht in wijsheid, was concreet. Geen vage formules. We vinden hierin dus veel overeenkomst met het Nederlands.

Toch zijn er ook verschillen tussen onze gedachtewereld en die van de Joden uit de Oudheid. Bij de Joden ging men uit van de concrete waarneming. Wij gaan er veel meer van uit hoe het in werkelijkheid is. Als er bijvoorbeeld rookwolken opstijgen, waardoor men de zon niet meer kan zien, dan zei iemand uit de Joodse cultuur, dat de zon verduisterd werd. Wij zouden zeggen, dat we de zon niet meer kunnen zien. Volgens die Joodse cultuur zou de zon helemaal geen licht meer geven, terwijl dat absoluut niet het geval hoeft te zijn. Het is slechts een accentverschil, waarbij geen duidelijke scheidslijn te trekken is. We moeten er wel aan denken, want het kan aanleiding geven tot grote misverstanden.

De invloed van de cultuur uit het oude Midden-Oosten is het grootst. Invloeden van de Assyrische lijsten met realistische tijdrekeningen en van de eveneens concrete jaartabellen uit Egypte zijn onder andere in het bijbelboek Genesis terug te vinden. Het abstracte denken van de Griekse cultuur bestond in het oude Midden-Oosten niet. In Egypte rekende men alleen met 3 koeien, maar niet met 3 als abstract getal. De vaardigheden die men leerde, waren direct met een praktisch beroep uit de maatschappij van die tijd verbonden. Een op zichzelf staande tak van wetenschap die boven de praktijk verheven zou zijn, kende men niet. De Griekse wijsgeer Plato scheidde de wetenschap als iets verhevens af van de gewone praktijk (= het handelen), die voor het mindere volk bestemd zou zijn. Dit denkpatroon is on-bijbels.

Kort samengevat gaan we dus de volgende lijn aanhouden. We nemen in eerste instantie alles letterlijk.

Slechts in bepaalde gevallen wijken we daarvan af:

1. Als het erbij staat, dat we iets geestelijk op moeten vatten.
2. Als taalmiddelen in een andere richting wijzen. Dit kan bij bepaalde uitdrukkingen, of bindingswoorden.
3. Als de aangehaalde motieven uit de rest van de Bijbel daar aanleiding toe geven.¹⁵ Kennis van de Bijbel is daarvoor nodig.

---

¹⁴ Dronkert K., Gids voor het Oude Testament, Kampen, 1964, pag. 181 v.v.

¹⁵ Een motief is de kleinste eenheid in tijd en ruimte binnen een verhaal. Een goed voorbeeld van een motief is de profetie van Immanuël (Jes.7:10-16). De profeet Jesaja zei tegen de slechte koning Achaz (732 – 727), dat een jonge vrouw uit zijn omgeving op dat moment een zoon kreeg. Zij zou die zoon de naam Immanuël (= God is met ons) geven. Uit het vervolg (Jes.8:5-8) blijkt, dat het Achaz' eigen zoon Hizkia (727 – 697) was. Via deze vrome koningszoon zou God weer met zijn volk zijn. Voordat Hizkia goed en kwaad van elkaar kon onderscheiden, zou

4. Als het verband waarin het staat, aanleiding geeft om het symbolisch op te vatten.

We proberen dus in eerste instantie het boek te lezen, zoals het op de eerste lezers overkwam. Vanuit het referentiekader van de eerste lezer kunnen we dan de lijnen doortrekken naar vandaag.

5. De vorm en structuur van het boek.

De bijbelboeken Hosea tot en met Maleachi worden de kleine profeten genoemd. Deze bijbelboeken omspannen de periode vanaf de 8e tot en met de 5e eeuw voor Christus. Ze worden klein genoemd, omdat ieder bijbelboek van de 12 kleine profeten een relatief geringe omvang heeft, als men dat vergelijkt met grote profeten zoals Jesaja en Jeremia. Vanwege die geringe omvang schreven de Joden deze bijbelboeken op één rol. Ze noemden ze *de 12*, of *de 12 profeten*, en telden ze als één boek.¹⁶

De volgorde van de 12 bijbelboeken in onze Bijbel is overgenomen uit het Hebreeuwse Oude Testament.¹⁷ Deze volgorde is niet bepaald door historische overwegingen. Alleen de laatste drie profeten na de ballingschap staan in tijdsvolgorde. In de Joodse cultuur van die tijd gebruikte men ook meer de thematische volgorde. Toch is er geen duidelijke thematische ordening aanwezig.

Nr.	Profeet	Werkterrein	Wereldmacht	Thema
1	Hosea	Israël	Assyrië	De hoer Israël
2	Joël	Juda	Perzië	De sprinkhanenplaag
3	Amos	Israël	Assyrië	Tegen onrecht en liefdeloosheid
4	Obadja	Juda	Babel	Vonnis over Edom
5	Jona	Israël	Assyrië	Gods liefde voor heidenen met berouw
6	Micha	Juda	Assyrië	Tegen de zonde
7	Nahum	Juda	Assyrië	Vonnis over Ninevé
8	Habakuk	Juda	Babel	Vonnis over de Chaldeeën
9	Zefanja	Juda	Assyrië	De dag van berechting en beloning
10	Haggai	Juda	Perzië	Opwekking tot herbouw van de tempel
11	Zacharia	Juda	Perzië	Reiniging van de zonde
12	Maleachi	Juda	Perzië	De dag van berechting en beloning

Bij de volgorde van deze 12 bijbelboeken spelen andere overwegingen een rol. Het lijkt erop, dat in eerste instantie de eerste 10 profetische boeken afwisselend zijn geordend, en dat daaraan later de laatste 2 bijbelboeken zijn toegevoegd.

Achaz al bevrijd zijn van zijn belagers: koning Resin (754 – 732) van Aram en Pekach (734 – 732) van Israël. De bevolking van hun landen zou zijn weggevoerd. Dat kan niet rechtstreeks op de Here Jezus slaan, want voordat Jezus Christus geboren werd, waren Resin en Pekach al lang uit Achaz' rijk vertrokken, en was koning Achaz al eeuwen geleden gestorven.

In Matteüs 1:23 lezen we, dat deze geschiedenis nog eens zou gebeuren. Zoals God in de tijd van de duistere periode van de zeer slechte koning Achaz zich over zijn volk had ontfermd, zo zou Hij opnieuw zijn licht laten stralen in een donkere tijd. Een nog veel betere verlosser dan koning Hizkia zou worden geboren; een nieuwe Immanuël: Koning Jezus Christus, God is met ons.

¹⁶ Zie bijvoorbeeld Sirach 49:10. Ook bij de Dode Zeerollen stonden de 12 kleine profeten op één rol. Abegg M. Jr., *The Dead Sea scrolls Bible*, San Francisco, 1999, pag. 417.

¹⁷ Deze volgorde is al heel oud. In de Dode Zeerollen werd deze ordening ook aangehouden.

Hoogstwaarschijnlijk heeft men bij de eerste 5 bijbelboeken de Judese en Israëlitische profeten met elkaar willen afwisselen.¹⁸ De laatste 5 profeten (van de eerste 10) werkten allemaal in Juda. Bij eerste 10 boeken is bij de oneven nummers Assyrië de wereldmacht. Bij de even nummers begint het met de nieuwste wereldmacht Perzië, en loopt het terug tot het oudste wereldrijk Assyrië, waarna het weer oploopt tot het Perzische rijk. Na de ordening van deze 10 bijbelboeken zijn de laatste 2 eraan toegevoegd.

Hoe is de vorm of de indeling van het bijbelboek Obadja? Is het thematisch? Behandelt het bepaalde onderwerpen, of is het chronologisch, zodat alle hoofdstukken als in een tijdbalk na elkaar in vervulling gaan?

Het bijbelboek Obadja is het kleinste boek van het Oude Testament. In dit boek staat een profetie over Edom. Deze profetie is niet chronologisch, maar thematisch geordend.

Toen de profeet optrad, had de Here Edom al klein gemaakt onder de volken, en Hij zou daarmee doorgaan (v.1-9).

In de volgende verzen (v.10-14) deed Obadja een stap terug in de tijd. In deze verzen wordt uitgelegd, waarom de Here de Edomieten wilde berechten. Ze hadden zich tegenover hun broedervolk Israël schandalig gedragen. Enkele misdaden van de Edomieten worden daarbij opsomd.

Het laatste gedeelte van de profetie (v.15-21) gaat over de berechting van de vijandige volken van die tijd, waarbij de Edomieten de belangrijkste plaats in zouden nemen. In dezelfde tijd zou Israël met vooral Joden uit het vroegere Tweestammenrijk worden hersteld.

De indeling van het bijbelboek Obadja is als volgt:

1. De veroordeling en berechting van Edom. (hoofdstuk 1:1-9)
2. De vijandige daden van Edom. (hoofdstuk 1:10-14)
3. Berechting van de vijandige volken en herstel van Israël. (hoofdstuk 1:15-21)

---

¹⁸ Amos was van Judese afkomst, maar hij werkte in het Tienstammenrijk Israël.

3. HET BIJBELBOEK OBADJA.

1. Opschrift.

Hoofdstuk 1:1^a

1^a Visioen van Obadja.

***

Als schrijver wordt in het begin van het bijbelboek Obadja genoemd. Zijn naam betekent: Dienaar van Jahweh.¹⁹

1^a Visioen (of Gezicht) van Obadja.

De naam Obadja komt veel vaker in de Bijbel voor:

1. Iemand uit de stam Issaschar (1Kron.7:3).
2. Een held van koning David (1012 – 972) uit de stam Gad (1Kron.12:9).
3. Een Zebuloniet uit de tijd van koning David (1Kron.27:19).
4. Een bestuurder van koning Josafat (873 – 849) (2Kron.17:7).
5. De hofmaarschalk van koning Achab (875 – 854) (1Kon.18:3-7,16).
6. Een Leviet die tijdens de regering van koning Josia (640 – 609) leiding gaf bij het herstel van de tempel (2Kron.34:12).
7. Een familiehoofd uit de stam Levi, die meereisde met Ezra (Ezra 8:9, Neh.10:5, 12:25).²⁰
8. Iemand na de ballingschap uit het nageslacht van koning David (1Kron.3:21).
9. Een Benjaminit uit het nageslacht van koning Saul (1033 – 1012) (1Kron.8:38, 9:44).
10. Een Leviet na de ballingschap uit de stad Jeruzalem (1Kron.9:16).²¹

Over de familie of het voorgeslacht van de profeet Obadja vernemen we niets. Hij wordt alleen maar als profeet genoemd. Daardoor is het ook niet duidelijk over welke Obadja het hier gaat. Het meest waarschijnlijk is, dat hij stamde uit het nageslacht van koning Saul, maar daarover is niets met zekerheid te zeggen.²²

Obadja profeteerde, nadat de Babylonische koning Nebukadnezar II (604 – 562) in 586 voor Christus het Tweestammenrijk Juda en de hoofdstad Jeruzalem had veroverd. Het overgrote deel van de Joden was naar Babel gedeporteerd

Op het moment dat de profeet Obadja (1:2) optrad, waren de Edomieten al klein gemaakt onder de volken. Dit gebeurde tijdens de Joodse ballingschap in Babel in 2 stappen. In 585 voor

---

¹⁹ *Jahweh* betekent *Ik zal zijn, die Ik ben*, of *Ik ben, die Ik ben*. Hij is de trouwe Verbondsgod. Met deze naam maakte God zich aan Mozes bekend (Ex.3:14). De Statenvertalers vertaalden deze naam van God met *de HEERE*. Die naam wordt niet zomaar gebruikt. Als die naam van God wordt gebruikt, dan heeft dat een bepaalde betekenis. Het wil zeggen: “Geloof het nu maar, want Ik, de Verbondsgod, Ik ben, die Ik ben, heeft het gezegd.”

²⁰ Vergelijk Aalders G.Ch., Commentaar op het Oude Testament: Obadja en Jona, Kampen, 1958, pag. 7.

²¹ In het bijbelboek Nehemia (11:17) wordt dezelfde persoon Abda genoemd. Let daarbij op zijn voorouders!

²² Aan Obadja wordt ook een psalm toegeschreven uit een verzameling van koninklijke psalmen (4Q380 1 II 8-9). Zie hiervoor Abegg M. Jr., *The Dead Sea scrolls Bible*, San Francisco, 1999, pag. 441. Dit versterkt het vermoeden, dat hij stamde uit het koninklijke geslacht van Saul (1033 – 1012).

Er is ook niet zo gemakkelijk een andere reden te bedenken, waarom zijn geslachtsregister wordt weergegeven in het bijbelboek Kronieken. Het staat er zelfs 2 keer in (1Kron.8:38, 9:44). Opmerkelijk daarbij is, dat dit geslachtsregister ophoudt bij de profeet Obadja.

Obadja is niet de genoemde persoon uit koninklijk geslacht van David, want vanaf koning Jojachin (597) zitten er veel te veel generaties tussen om binnen de ballingschap te eindigen (1Kron.3:17-21).

Christus had de machtige koning Nebukadnezar II (604 – 562) het Edomitische volk hard aangepakt (Ezech.32:17-30, vgl. Jer.25:9-11, 27:3-11).²³ In 554 werden ze verder teruggedrongen door de Babylonische koning Nabonidus (556 – 538).²⁴ Hoogstwaarschijnlijk heeft Obadja dus kort na 554 geprofeteerd.²⁵

---

²³ Zie Turenout T. van, Ezechiël, God maakt sterk, Grijskerk, 2019.

²⁴ Zie de Naboniduskroniek, kolom 1:17.

²⁵ Er zijn ook uitleggers die denken, dat Obadja profeteerde tijdens de regering van koning Joram (849 – 842) van het Tweestammenrijk Juda. Bij de verovering van Jeruzalem wijst men dan op de rooftocht van de Filistijnen en Arabieren. Die veroverden Jeruzalem, plunderden het paleis van de koning, en namen bijna alle zonen en alle vrouwen van de koning mee (2Kron.21:16,17). Ze zouden de gevangengenomen Joden aan de Edomieten hebben uitgeleverd (Am.1:11).

De profeten Amos en Obadja zeiden echter, dat de Edomieten zelf de Joden achtervolgden met het zwaard, en ze op kruispunten vermoordden, of overleverden aan de Babylonische vijanden (Ps.137, Am.1:11, Ob.1:14). De rooftocht van de Arabieren en Filistijnen was lang niet zo'n grote ramp, als de geschiedenis waarover Obadja sprak. Over Jeruzalem werd niet het lot geworpen, en de Israëlieten werd niet al het land afgenomen, dat ze later weer in bezit zouden krijgen (Ob.1:20).

2. De veroordeling en berechting van Edom.

Hoofdstuk 1:1^b-9

1^b Dit heeft de Heer Jahweh tegen Edom gezegd, een bericht hebben wij van Jahweh gehoord, en een gezant is onder de heidenvolken uitgezonden: “Staat op! Wij zullen tegen haar opstaan voor de strijd.”

2 “Zie, Ik heb jou klein gemaakt onder de heidenvolken. Jij bent buitengewoon veracht.”

3 “Jouw trotse hart heeft jou bedrogen. Jij, die woont in rotskloven, in zijn hoge woning. Die bij zichzelf zegt: “Wie zal mij naar de aarde neerhalen?”

4 “Hoewel jij je verheft als een arend, en hoewel jij jouw nest tussen de sterren hebt gezet; van daar zal Ik jou neerhalen”, is het woord van Jahweh.

5 “Als er dieven bij jou zijn gekomen of nachtelijke rovers, - Wat ben je uitgeroeid! - zouden zij niet stelen tot het hun genoeg was? Als er druivenplukkers bij je zijn gekomen, zouden zij niet een restant overlaten?”

6 “Wat is Ezau doorzocht! Zijn verborgen schatten zijn opgespoord.”

7 “Al jouw bondgenoten hebben jou tot de grens weggestuurd. Je vrienden hebben je bedrogen. Zij hebben je overwonnen. Je broodeters hebben een valstrik onder je gelegd. Hij heeft geen inzicht.”

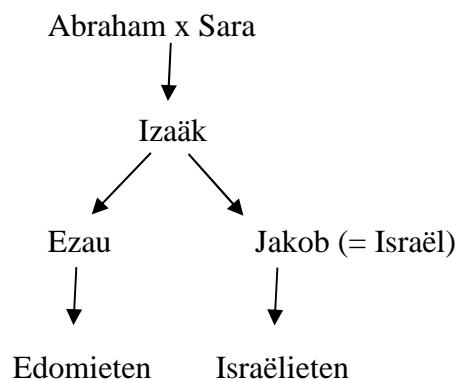
8 “Zal Ik op die dag”, is het woord van Jahweh; “niet de wijzen uit Edom vernietigen, en het inzicht uit het gebergte van Ezau?”

9 “Je helden, Teman, zullen ontsteld zijn, omdat iedereen van het gebergte van Ezau door een moord zal worden uitgeroeid.”

***

1^b Dit heeft de Heer Jahweh tegen (of naar) Edom gezegd, een bericht hebben wij van(uit) Jahweh gehoord, en een gezant is onder (of in/met/door) de (heiden)volken uitgezonden: “Staat op! Wij zullen tegen(over) (of over/op) haar (= tegen het land en de hoofdstad van Edom) ²⁶ opstaan voor de strijd (of de oorlog) (vgl. Jer.49:14).”

De Edomieten woonden ten zuiden van Israël. Het waren afstammelingen van Ezau, een zoon van Izaäk en de broer van Jakob (= van Israël) (Gen.25:19-26,30). Ze waren dus nauwer verwant met de Israëlieten, dan de andere volken.

²⁶ In de Hebreeuwse taal zijn de landen en steden vrouwelijk. Waarschijnlijk wordt met *haar* de hoofdstad van Edom als vertegenwoordigster van het hele Edomitische land aangeduid.

Hoewel Ezau de oudste zoon van Izaäk was, ging, voordat hij en zijn broer Jakob werden geboren, de grote zegen voor de oudste zoon naar Jakob (Gen.25:23, Rom.9:11-13). Dat door Gods keuze (= Gods uitverkiezing) de grote zegen aan Ezau voorbijging, betekende natuurlijk niet, dat hij geen dienaar van Hem mocht worden. Ezau echter, was erg onverschillig naar de Here toe (Gen.25:29-34, 26:34, 27:46), en hij accepteerde zijn keus niet (Gen.27:1-41).

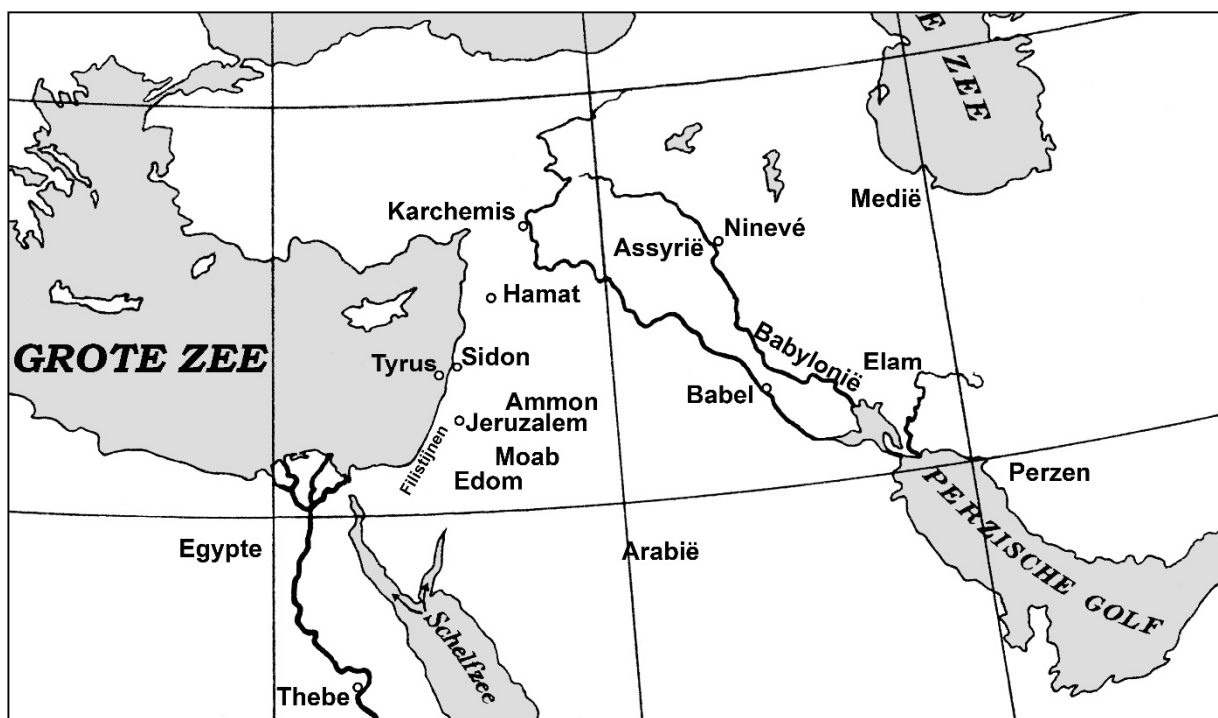
De Edomieten hebben de Israëlieten altijd gehaat. Toen Gods volk het land Kanaän wilde binnentrekken, weigerden ze het de doorgang over hun grondgebied door hun grenzen af te sluiten (Num.20:14-21). Via een omweg bereikten de Israëlieten het beloofde land.

Steeds probeerden de Edomieten vanuit het zuiden land van de stam Juda af te pakken. Daardoor moest koning Saul (1033 – 1012) tegen deze vijanden strijden (1Sam.14:47). Koning David (1012 – 972) versloeg hen, en onderwierp ze (2Sam.8:13,14). De Edomieten bleven aan de Israëlieten onderworpen, totdat de ongehoorzame koning Joram (849 – 842) aan de macht kwam (1Kon.22:48, 2Kon.8:20-22). Toen onttrok Edom zich, en werd het weer een zelfstandige staat. Ondanks allerlei oorlogen met Israël bleef dit lange tijd zo (2Kon.14:7).

In de tijd van Obadja was Jeruzalem veroverd (v.11), en Joodse vluchtelingen waren op de kruispunten door Edomieten vermoord, of gevangen genomen, en aan de Babyloniërs uitgeleverd (v.14). De nakomelingen van Ezau behandelden hun broedervolk erg vijandig (Ps.137:7, Klaag.4:21,22, Ezech.25:12-14, 35:5,6,10,11, 36:5).

De Here sprak niet alleen via de profeet Obadja over Edom. Ook andere profeten hebben het bericht over Gods berechting van de Edomieten gehoord (Jes.11:14, 34, Jer.25:21, 49:7-22, Klaag.4:21,22, Ezech.25:12-14, 35, Am1:11,12).

De Here stuurde zijn gezant of knecht uit de hemel (= engel) om verschillende volken op te wekken voor de strijd tegen Edom (vgl. Joël 3:9). Bij die volken hoorden later eveneens de Israëlieten.

2 “Zie, Ik heb jou (mannelijk = Edom) klein gemaakt (of jou klein (over)gegeven) onder (of in/door) de (heiden)volken. Jij (mannelijk) bent buitengewoon veracht (vgl. Jer.49:15).”

Op het moment dat de profeet Obadja profeteerde, waren de *Edomieten al klein gemaakt onder de volken*. Dit gebeurde tijdens de Joodse ballingschap in Babel in 2 stappen.

Nog geen jaar na de verovering van Jeruzalem door koning Nebukadnezar II (604 – 562) in 586 voor Christus zag de profeet Ezechiël de verslagen legers en koningen van Assur, Elam, Edom en Sidon terug in het dodenrijk (Ezech.32:17-30, vgl. Jer.25:9-11, 27:3-11).²⁷ De machtige koning van Babel had blijkbaar de Edomieten hard aangepakt. Gedurende een lange tijd konden ze aan geen enkele opstand meedoen, omdat ze in 585 te zeer waren verzwakt.

In 554 werden de Edomieten verder teruggedrongen door de Babylonische koning Nabonidus (556 – 538), zodat ze *diep werden veracht*.²⁸

3 “Jouw (mannelijk) trotse hart heeft jou (mannelijk) bedrogen. (Jij,) die woont in rotskloven, (in) zijn hoge woning. Die in zijn hart (= Die bij zichzelf) zegt: “Wie zal mij (naar) de aarde (of het land) neerhalen (of laten afdalen) (vgl. Jer.49:16^a)?”

De Edomieten woonden in een rotsachtig gebied dat moeilijk begaanbaar was en is. Hun hoofdstad was Petra, wat *Rots* betekent. Ze vertrouwden voor hun verdediging op hun moeilijk toegankelijke gebied.

4 “Hoewel (of Als/Indien) jij (je) verheft als een arend, en hoewel (of als/indien) jij jouw nest tussen de sterren hebt gezet; van(uit) daar zal Ik jou neerhalen (of jou laten afdalen)”, is het woord van Jahweh (vgl. Jer.49:16^b).

De Edomieten vergisten zich. Zelfs al zouden ze nog veel hoger wonen, dan de hoogste berg, toch *zou de Here ze van daar neerhalen*.

5 “Als er dieven naar (= bij) jou zijn gekomen of nachtelijke rovers, - Wat (of Hoe) ben je uitgeroeid (of vernietigd/afgesneden)! - zouden zij niet stelen (tot het) hun genoeg was? Als er druivenplukkers naar (= bij) je zijn gekomen, zouden zij niet een nalezing (= een restant) overlaten (of overhouden/achterlaten) (vgl. Jer.49:9)?”

Nachtelijke dieven of rovers gaan weg, als ze denken, dat ze genoeg hebben, en na de druivenoogst zijn er altijd nog wel wat druiven te vinden.

Hoewel *Edom klein gemaakt was onder de volken* (v.2), was het nog niet uitgeroeid. *Er waren wel druivenplukkers gekomen*, die de Edomieten hadden beroofd, maar toen die genoeg hadden, lieten ze nog wat over. Het betekende nog niet het einde van het nageslacht van Ezau. Dat einde zou echter zeker komen, als deze mensen zich niet bekeerden van hun vijandige houding tegenover God en zijn volk.

6 “Wat (of Hoe) is Ezau doorzocht (geworden)! Zijn verborgen schatten zijn opgespoord (geworden) (vgl. Jer.49:10^a).”

7 “Alle stervelingen van jouw verbond (= Al jouw bondgenoten) hebben jou tot de grens (of tot het gebied) (weg)gestuurd (of laten gaan). De stervelingen van jouw vrede (= Je vrienden) hebben je bedrogen. Zij hebben [tegen (of naar/voor)] je overwonnen. Je brood(eters) hebben een valstrik (of een net/ziekte/wond) onder je gelegd (of gezet) (vgl. Ps.41:10). Er is geen inzicht in hem (= Hij (= Edom) heeft geen inzicht).”

De Edomieten hadden de Babylonische legers gesteund in hun strijd tegen de opstandige Joden (Ps.137:7, Ezech.25:12-14, 35:5,6, Ob.1:11,13,14). *Bondgenoten* van wie de Edomieten steun verwachtten, bleken hun vijanden te zijn.²⁹

²⁷ Zie Turenout T. van, Ezechiël, God maakt sterk, Grijskerk, 2019.

²⁸ Zie de Naboniduskroniek, kolom 1:17.

²⁹ De *brood(eters)* zijn ook *bondgenoten*. Samen met iemand eten, deed je in die tijd als teken van vriendschap of van een bondgenootschap (vgl. Gen.31:54, Ps.23:5, 41:10, Jes.25:6, 65:13, Mat.22:1, Mark.2:15, Luk.14:12,

In 585 voor Christus had de machtige koning Nebukadnezar II (604 – 562) de Edomieten hard aangepakt (Ezech.32:17-30, vgl. Jer.25:9-11, 27:3-11).³⁰ Edom had de koning van Babel als een vriend gesteund in de strijd tegen de Joden, maar hij bleek een vijand te zijn.

De Edomieten werden ook *in de richting van hun grens verdreven*. Dat gebeurde later door de Nabateeën. Met dit volk dreven ze eerst vriendschappelijk handel, en later verwoestten de Nabateeën grote delen van het Edomitische gebied. In de eerste helft van de 5^e eeuw voor Christus hadden ze de Edomieten uit het grootste deel van hun gebied verdreven. Wie niet onder de heerschappij van de Nabateeën wilde leven, moest naar het noorden en westen verhuizen.

8 “Zal Ik in (= op) die dag”, is het woord van Jahweh; “niet de wijzen (van)uit Edom vernietigen, en het inzicht (van)uit het gebergte (of de berg) van Ezau (vgl. Jer.49:7)?”

9 “Je helden, Teman, zullen ontsteld zijn, omdat een man (= iedereen) van(uit) het gebergte (of de berg) van Ezau vanuit (= door) een moord zal worden afgesneden (= uitgeroeid).”

Teman was de oudste kleinzoon van Ezau, en zijn nageslacht was later een belangrijke Edomitische stam (Gen.36:9-19, 1Kron.1:45,51-53).³¹ De Temanieten stonden om hun wijsheid bekend (Jer.49:7). Waarschijnlijk woonden ze in het noordoosten van Edom bij de plaats Bozra (Am.1:12).

Het onveilige gebergte van Edom staat tegenover de veilige berg Zion (v.17).

22:30, Joh.21:5, Hand.1:4, Op.3:20, 19:9).

³⁰ Zie Turenout T. van, Ezechiël, God maakt sterk, Grijpskerk, 2019.

³¹ Eén van Jobs vrienden was een Temaniet (Job 2:11). Hij bleek echter zijn grootste belediger te zijn (Job 4, 5, enz.).

3. De vijandige daden van Edom.

Hoofdstuk 1:10-14

10 “Om het geweld tegen je broer Jakob zal schaamte je bedekken. Jij zal voor eeuwig worden uitgeroeid.”

11 “Op de dag dat jij aan de andere kant stond; op de dag dat vreemden zijn leger gevangen namen, en buitenlanders zijn poorten zijn binnengekomen, en over Jeruzalem het lot hebben geworpen, was ook jij als één van hen,”

12 “en jij moet niet toezien op de dag van jouw broer; op de dag van zijn ramp, en jij moet niet blij zijn over de zonen van Juda op de dag van hun ondergang, en je moet geen grote mond opzetten op de dag van hun benauwdheid.”

13 “Je moet de poorten van mijn volk niet binnenkomen op de dag van hun verdriet. Ook jij moet niet toezien naar zijn onheil op de dag van zijn verdriet. Jullie vrouwen, moeten hun handen niet uitstrekken naar zijn rijkdom op de dag van zijn verdriet,”

14 “en je moet niet op het kruispunt staan om zijn vluchtelingen uit te roeien, en je moet zijn overlevenden niet uitleveren op de dag van hun benauwdheid.”

***

10 “Vanuit (= Om) het geweld van (= tegen) je broer Jakob zal schaamte je bedekken. Jij zal voor eeuwig worden afgesneden (= uitgeroeid).”

Het geweld van het nageslacht van Ezaü tegen het nageslacht van zijn *broer Jakob*: de Israëlieten, duurde al eeuwenlang (Zie hiervoor de uitleg bij vers 1^b).

De profetie van dit vers is geleidelijk in vervulling gegaan. Daardoor kregen de Edomieten nog de tijd om zich te bekeren. Dat is echter helaas niet gebeurd.

In de tijd van de profeet Maleachi (±432) had God het bergachtige landschap van de Edomieten laten verwoesten, zodat de jakhalzen er ronddoelden.³² Die verwoesting was toen nog niet zo lang geleden gebeurd, want de Edomieten verwachtten, dat ze hun land weer snel konden opbouwen (Mal.1:3,4). In de eerste helft van de 5^e eeuw voor Christus hadden de Nabateëen de Edomieten uit het grootste deel van hun gebied verdreven.

Eeuwen later werden de door de Nabateëen verzwakte Edomieten door de Joodse hogepriester en koning Johannes Hyrkanus (135 – 104) onderworpen. Ze moesten volgens de wetten van Mozes gaan leven. Anders zouden ze hun bezittingen en land kwijt raken. De Edomieten hebben dat noodgedwongen geaccepteerd (vgl. Num.24:18).³³ Het restant van de Edomieten is opgegaan in het Joodse volk.

Het recentere geweld van de Edomieten tegen de Israëlieten wordt opgesomd in de volgende 4 verzen. Het gaat over de tijd dat de Babylonische koning Nebukadnezar II (604 – 562) in 586 voor Christus het Tweestammenrijk Juda en de hoofdstad Jeruzalem had veroverd, en het overgrote deel van de Joden naar Babel werd gedeporteerd (2Kon.25:1-21).

11 “In (= Op) de dag dat jij vanuit tegenover (= dat jij aan de andere kant) stond; in (= op) de dag dat vreemden zijn leger gevangen namen, en buitenlanders zijn poort(en) zijn binnengekomen, en over Jeruzalem het lot hebben geworpen, was ook (of zelfs) jij (zo)als één van(uit) hen,”

³² Zie Turennot T. van, Maleachi, Boodschapper van Jahweh, Grijskerk, 2018.

³³ Flavius J., Joodse Oudheden, deel 13, hoofdstuk 9:1

12 “en jij moet (of zal) niet (toe)zien in (= op) de dag van jouw broer; in (= op) de dag van zijn ramp (of zijn onheil/ongeluk), en jij moet (of zal) niet blij zijn voor (= over) de zonen van Juda in (= op) de dag van hun ondergang (of hun verdwijning/vernietiging), en jij moet (of zal) jouw mond niet groot maken (= en je moet geen grote mond opzetten) in (= op) de dag van (hun) benauwdheid (of hun ellende).”

Het nageslacht van Ezau bleef *aan de kant toekijken*, toen het leger van het nageslacht van Jakob (of Israël) *gevangen werd genomen, en buitenlanders de poorten van Jakob binnentrokken*.³⁴

Bij verdeling van grondbezit werd het gebied in gelijke stukken verdeeld, en daarna werd door loting aan iedere deelnemer een gedeelte toegewezen (vgl. Joz.13:6, 15:1, 16:1, Ezech.27:22, Mat.27:35, Mark.15:24).

Evenals de Babyloniërs wilden de Edomieten over Jeruzalem en het bij de hoofdstad horende gebied *het lot werpen*. Dat betekent, dat ze buitgemaakte goederen en een deel van het heilige land in bezit wilden nemen (Ezech.35:10,12, 36:5). De Here zelf had echter dit land aan Jakob en zijn nageslacht (= alle Israëlieten) gegeven (Gen.17:8, 28:13,14, 32:9, 48:3,4). Het was ook Gods land (Ps.132:14, Jer.2:7, 16:18). Daar wilden de Edomieten geen rekening mee houden.

Het *opzetten van een grote mond* ging over het stelen van land van de Israëlieten door de Edomieten (Ezech.35:10,12,13, v.11).

In plaats van hun broedervolk Israël te helpen tegen de Babylonische vijand hadden de Edomieten zich verraderlijk bij de tegenstander van Jakobs nageslacht aangesloten (v.13,14). *Ze waren blij over de ondergang van de Israëlieten*. Ze wilden de huizen afbreken, en deden mee aan de plunderingen (Ps.137:7, v.11,13).

13 “Je (of Jij) moet (of zal) de poort(en) van mijn volk niet binnenkomen in (= op) de dag van hun verdriet (of ramp/verderf). Ook jij moet (of zal) niet (toe)zien in (= naar) zijn onheil (of zijn ellende/kwaad) (= het onheil van Jakob (s nageslacht)) in (= op) de dag van zijn verdriet (of ramp/verderf). Jullie (vrouwen,) ³⁵ moeten (of zullen) (hun handen) niet uitstrekken (of sturen) in (= naar) zijn rijkdom (of zijn vermogen/macht/leger) in (= op) de dag van zijn verdriet (of ramp/verderf),”

14 “en je moet (of zal) niet op het kruispunt staan om zijn vluchtelingen (of zijn ontsnapte(mense)n) af te snijden (= uit te roeien), en je moet (of zal) zijn overlevenden (of zijn overgeblevenen) niet uitleveren (of overleveren/opsluiten) in (= op) de dag van (hun) benauwdheid (of ellende) (vgl. Ezech.35:5).”

---

³⁴ Opvallend hierbij is, dat er niet staat *haar leger* en *haar poort(en)*. Dan zou het over het leger en de poorten van de (vrouwelijke) stad Jeruzalem gaan. Zo worden de poorten van de hoofdstad en Jeruzalems gebied en volk meestal in het Hebreeuws aangeduid. In vers 11 van deze psalm gaat het echter over **zijn** leger en **zijn** poorten. In verband met het vorige vers weten we dan, dat het hier over het leger en de poorten (van het nageslacht) van Jakob ofwel over alle steden van Israël gaat.

³⁵ Het (persoonlijk voornaam)woord *Jullie* is hier in het Hebreeuws vrouwelijk van vorm. Daardoor is het duidelijk, dat het in deze zin over vrouwen gaat, die min of meer worden toegesproken.

4. Berechting van de volken en herstel van Israël.

Hoofdstuk 1:15-21

15 Ja, dichtbij is de dag van Jahweh over alle heidenvolken. “Zoals jij gedaan hebt, zal tegen jou gedaan worden. Jouw vergelding zal op je eigen hoofd terugkeren.”

16 “Ja, zoals jullie gedronken hebben op mijn heilige berg, zullen alle heidenvolken voortdurend drinken. Zij zullen drinken. Zij zullen zwelgen. Zij zullen worden, alsof zij er niet zijn geweest,

17 maar op de berg Zion zal bevrijding zijn. Hij zal heilig zijn. Zij die uit het huis van Jakob zijn, zullen hun erfelijke bezittingen weer erfelijk bezitten.”

18 “Het huis van Jakob zal een vuur zijn; het huis van Jozef zal een vlam zijn, en het huis van Ezau als stoppels. Zij zullen onder hen ontbranden. Zij zullen hen verslinden. Van het huis van Ezau zal geen overlevende zijn”, want Jahweh heeft het gesproken.

19 Die van het zuiden zullen het gebergte van Ezau erfelijk bezitten, en die van de Laagte het gebied van de Filistijnen; en zij zullen het gebied van Efraïm en het gebied van Samaria erfelijk bezitten, en Benjamin het gebied van Gilead,

20 en ballingen van dit leger van zonen van Israël zullen erfelijk bezitten, wat van de Kanaänieten was, tot Sarfat, en ballingen van Jeruzalem, die in Sefarad zijn, zullen de steden van het zuiden erfelijk bezitten.

21 Redders zullen de berg Zion opklimmen om het gebergte van Ezau te berechten. Het koningschap zal van Jahweh zijn.

***

15 Ja, (of want) dichtbij is de dag van Jahweh over alle (heiden)volken. “Zoals jij gedaan hebt, zal tegen (of naar/voor) jou gedaan worden. Jouw vergelding (of Jouw beloning) zal in (= op) je (eigen) hoofd terugkeren.”

De dag van Jahweh is een motief dat vaker in de Bijbel voorkomt.³⁶ Met *de dag van Jahweh* wordt niet één bepaalde gebeurtenis bedoeld, maar een tijd waarin de berechting van de Here komt.³⁷ De betekenis van dit motief is dus afhankelijk van de context en het tekstverband.

Hier betekent het zeker niet de veroordeling van alle volken en het einde van de oude wereld. Met alle volken worden vooral de bekende vijandige heidenvolken uit die tijd bedoeld. Zo zijn de Ammonieten, de Moabieten en de Filistijnen van de aarde verdwenen (vgl. 2Kon.24:2). De profeet Obadja wilde hiermee zeggen, dat al die ongehoorzame volken door de Here zouden worden berecht, en dat de Edomieten vrij snel aan de beurt waren.

---

³⁶ Een motief is de kleinste eenheid in tijd en ruimte binnen een verhaal. Een goed voorbeeld van een motief is de profetie van Immanuël (Jes.7:10-16). De profeet Jesaja zei tegen de slechte koning Achaz (732 – 727), dat een jonge vrouw uit zijn omgeving op dat moment een zoon kreeg. Zij zou die zoon de naam Immanuël (= God is met ons) geven. Voordat Immanuël goed en kwaad van elkaar kon onderscheiden, zou Achaz al bevrijd zijn van zijn belagers: koning Resin (754 – 732) van Aram en koning Pekach (734 – 732) van Israël. De bevolking van hun landen zou zijn weggevoerd. Dat kan niet rechtstreeks op de Here Jezus slaan, want voordat Jezus Christus geboren werd, waren Resin en Pekach al lang uit Achaz' rijk vertrokken, en was koning Achaz al eeuwen geleden gestorven.

³⁷ De profeet Jesaja bedoelde met *de dag van Jahweh* de geleidelijke ondergang van Babel door de Perzische koningen Kores II (559/538 – 529) en Xerxes I (485 – 465) (Jes.13:6,9). Jeremia gaf daarmee de stapsgewijze verwoesting van Egypte door Nebukadnezar II (604 – 562) en Artaxerxes III (358 – 338) aan (Jer.46:10). In het bijbelboek Klaagliederen sprak hij ook over *de dag (van de woede) van Jahweh* (Klaag.2:22). Daarbij omschreef de profeet Jeremia, hoe in 586 voor Christus de stad Jeruzalem door de Babyloniërs werd verwoest. Ezechiël duidde met (min of meer) dezelfde term de gestage ondergang van het Tweestammenrijk met de stad Jeruzalem aan (Ezech.7:19, 13:5).

Zij zouden worden berecht. Zoals ze de Israëlieten hadden behandeld, zo zou God met hen handelen.

16 “Ja, (of want/(om)dat) zoals jullie gedronken hebben op mijn heilige berg, zullen alle (heiden)volken voortdurend (of steeds) drinken. Zij zullen drinken. Zij zullen zwelgen. Zij zullen worden, als(of) zij (er) niet zijn geweest,

17 en (= maar) in (= op) de berg Zion zal bevrijding (of verlossing/ontsnapping) zijn. Hij (of Het) zal heilig zijn. Zij die uit het huis van Jakob zijn, zullen hun erfelijke bezittingen (weer) erfelijk bezitten.”

*De heilige berg van God is de berg Zion, waar de Here woonde, en zal wonen (Jes.2:3, 40:9, Jer.31:6, Joël 3:17,21, Mi.4:2, Hebr.12:22).*³⁸

De Edomieten hebben blijkbaar op de berg Zion met andere heidenvolken de overwinning op de Joden gevierd, en daarbij gedronken. Daarom zouden ze met die andere heidenvolken ook de beker van Gods woede leeg moeten drinken (Ps.75:9, Jes.51:17,22, Jer.25:15, enz.). De beker van Gods woede is een gifbeker. Soms moest men in die tijd een gifbeker leegdrinken, als men de doodstraf had gekregen. De Edomieten en de andere vijandige heidense volken zouden moeten drinken, totdat ze niet meer bestonden. Het zou en zal lijken, alsof ze nooit hadden bestaan.

Deze profetie is in vervulling gegaan. Alle volken die in 586 deelnamen aan de verovering van het Tweestammenrijk Juda met de hoofdstad Jeruzalem, bestaan nu niet meer.³⁹ Wie het volk van de Here aanraakt, die raakt zijn oogappel aan (Zach.2:8).

Hij ofwel Zion zal heilig zijn. Op de berg Zion is na de ballingschap de tempel herbouwd.

18 “Het huis van Jakob zal een vuur zijn; het huis van Jozef zal een vlam zijn, en het huis van Ezau als (of tot/van) stoppel(s) (of kaf). Zij zullen onder (of in) hen ontbranden. Zij zullen hen verslinden (of opeten). Van (of Voor) het huis van Ezau zal geen overlevende (of geen overgeblevene) zijn”, want Jahweh heeft (het) gesproken.

Met *het huis van Jakob* wordt hier het Tweestammenrijk Juda bedoeld, en met *het huis van Jozef* het Tienstammenrijk Israël.⁴⁰

In vers 19 worden de gebieden opgesomd, waar de bevrijders van heel Israël vandaan zouden komen:

1. *De Negev*⁴¹ ofwel het droge zuiden van Israëls gebied,
2. *de Laagte* en
3. *het grondgebied van de stam Benjamin.*

Dat zijn regio's van het vroegere Tweestammenrijk Juda. Vanuit het zuiden zou geleidelijk het hele heilige land worden bevrijd.

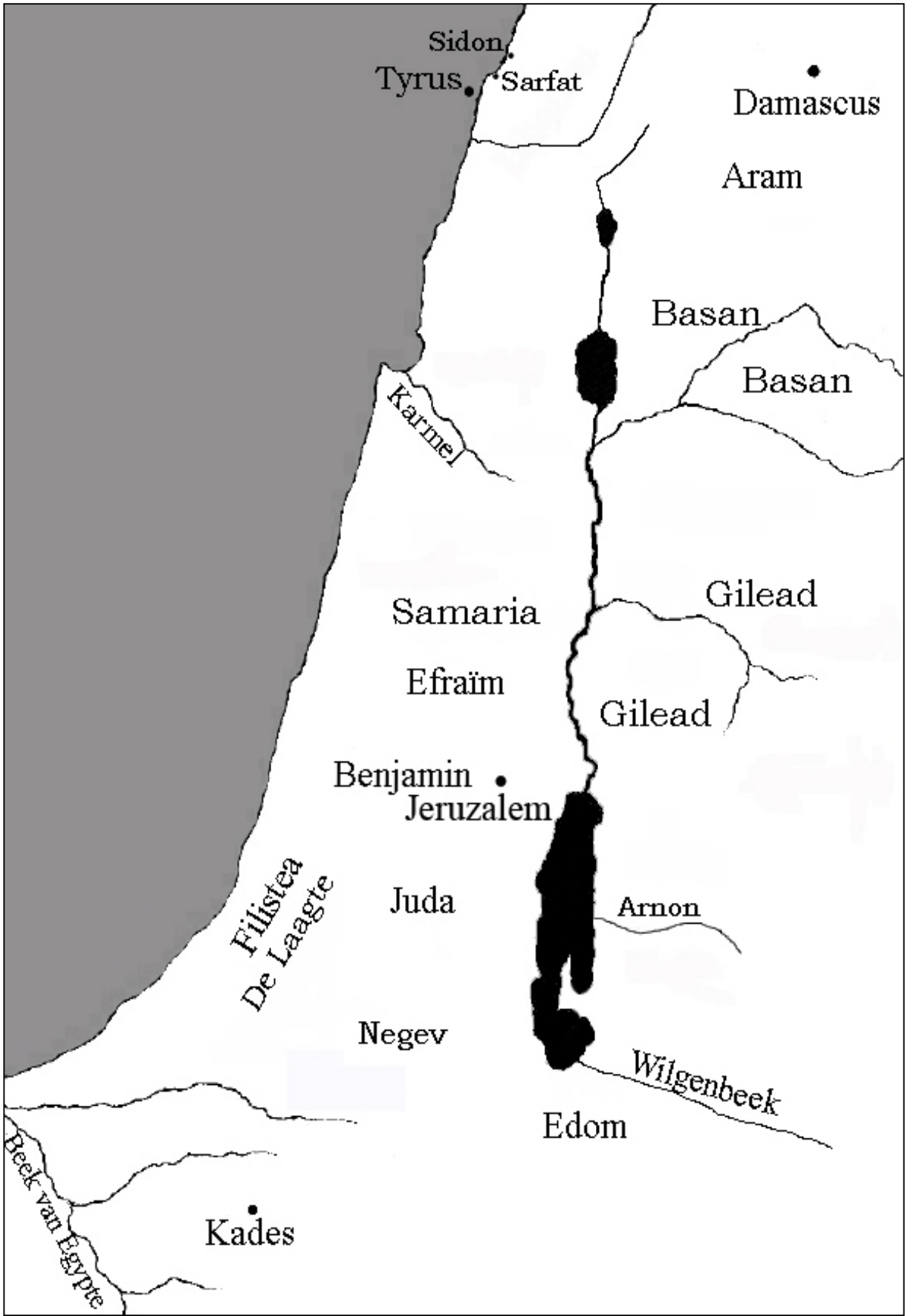
³⁸ Oorspronkelijk was Zion een burcht in de stad Jeruzalem. Koning David (1012 – 972) heeft deze burcht op de Jebusieten veroverd (2Sam.5:7, 1Kron.11:5). Deze burcht lag aan de zuidkant van de heuvel of berg in het oosten van Jeruzalem. Later werd de hele heuvel Zion genoemd (Ps.2:6, 74:2, 78:68). Vervolgens werd met Zion ook de hele stad Jeruzalem aangeduid (Ps.51:20, 135:21, 147:12).

³⁹ Het Babylonische leger van koning Nebukadnezar II (604 – 562), dat vanuit het noorden kwam, en het Tweestammenrijk Juda met de hoofdstad Jeruzalem veroverde, bestond uit meerdere volken (Jer.1:15, 25:9).

⁴⁰ De zonen van Jozef waren Efraïm en Manasse (Gen.41:50-52). Later waren de stammen Efraïm en Manasse veruit de grootste, en daardoor de belangrijkste van het Tienstammenrijk (Gen.48:1-5,15,16,22, 49:22-26, Joz.14:4, 17:14-18).

Zie vers 20 voor meer uitleg over Jozef en het Tienstammenrijk na de ballingschap.

⁴¹ Met het woord *Negev* (= droog of gedroogd) wordt niet de huidige Negev-woestijn aangeduid, maar het droge(re) en vaak ook hoger gelegen gebied in het zuiden van het heilige land. De grenzen van dat gebied zijn vaag.

19 (Die van) de Negev (= het zuiden) zullen het gebergte (of de berg) van Ezau erfelijk bezitten, en (die van) de Laagte (het gebied van) de Filistijnen; en zij zullen het gebied (of het veld) van Efraïm en het gebied (of het veld) van Samaria erfelijk bezitten, en Benjamin (het gebied van) Gilead,

20 en ballingen van dit leger van (of voor) zonen van Israël (zullen erfelijk bezitten), wat van de Kanaänieten was, tot(aan) Sarfat; en ballingen van Jeruzalem, die in Sefarad zijn, zullen de steden van de Negev (= van het zuiden) erfelijk bezitten.

Hoewel in 538 voor Christus de Perzische koning Kores II (559/538 – 529) alle mensen van Gods volk van het Babylonische juk bevrijdde, en toestemming gaf om naar hun land terug te keren, maakten maar weinig Israëlieten daarvan gebruik. De mensen die wel teruggingen, waren hoofdzakelijk uit de stammen Juda en Benjamin: Joden uit het Tweestammenrijk (Ezra 1:5, 4:1, 10:9, Neh.11). Zij zouden daardoor Gods zegeningen ontvangen.

Tijdens de priesterregering van de Makkabeeën is deze profetie over het herstel van Israël in vervulling gegaan (v.17-21). Judeeërs uit het zuiden veroverden het grondgebied van de Edomieten (v.19^a). Ook namen ze het land van de Filistijnen en het gedeelte van Efraïm in bezit. Samen met Joden uit de stam Benjamin en andere Israëlieten gingen ze eveneens in het gebied van het Tienstammenrijk Israël wonen (v.19^b en 20^a).

Met *Samaria* wordt hier het noordelijke deel van het heilige land bedoeld, waar de Israëlieten uit het Tienstammenrijk aan de westkant van de Jordaanrivier woonden.⁴² Rond 108 voor Christus voegde hogepriester Johannes Hyrkanus (135 – 104) dit grondgebied aan zijn koninkrijk toe.

Gilead was het noordelijke landsdeel dat aan de oostkant van de Jordaan aan beide zijden van de rivier Jabbok lag (vgl. Joz.13:24-31).

Ballingen van zonen van Israël zijn ballingen uit het Tienstammenrijk Israël. Hoewel ze duidelijk in de minderheid waren, woonden ook mensen uit dat vroegere Tienstammenrijk in het heilige land (Neh.11:20, 12:47, Luk.2:36). Alle ballingen beschouwden zichzelf als burgers van heel Israël, en niet alleen als Joden van het Tweestammenrijk Juda (Ezra 6:17, 8:35, 10:5,25, Neh.7:7, 9:2, enz.).

Sarfat was een stad in Fenicië. Het lag tussen Tyrus en Sidon ten westen van de stam Dan. Daar kreeg de profeet Elia onderdak bij een heidense weduwe (1Kon.17:7-16). Ook het gebied van de stam Dan tot ruimschoots ter hoogte van de plaats Sarfat werd door de Joden heroverd.

Ballingen van Jeruzalem zijn de Joden van het vroegere Tweestammenrijk Juda, waarvan Jeruzalem de hoofdstad was.

Sefarad moet een plaats of streek in Babylonië zijn. De ligging daarvan is onzeker.

De bewoners van het voormalige Tweestammenrijk zullen hun gebied in de Negev ofwel in het droge zuiden weer bezitten. Vers 20 eindigt bij het droge zuiden waarmee vers 19 begon.

Kortom, God beloofde, dat Hij de oude grenzen van het Twaalfstammenrijk Israël weer zou herstellen.

Deze profetie is tijdens de langdurende regering van de koning en hogepriester Alexander Jannaeus (103 – 76) volledig in vervulling gegaan. Na aanvankelijke tegenslagen wist hij de Joodse staat uit te breiden tot ongeveer de omvang die het tijdens de regering van de koningen Da-

---

⁴² Na de deportatie van de Israëlieten uit het Tienstammenrijk naar Assyrië, ontstond daar het volk van de Samaritanen.

vid (1012 – 972) en Salomo (972 – 932) heeft gehad.⁴³ Alexander Janneüs beschermde de grenzen van zijn rijk door sterke vestingen te bouwen.

21 Redders zullen [in] de berg Zion (op)klimmen (of bestijgen) om het gebergte (of om de berg) van Ezau te berechten. Het koningschap (of Het koninkrijk) zal van (of voor) Jahweh zijn.

In de eerste helft van de 5^e eeuw voor Christus hadden de Nabateeën de Edomieten uit het grootste deel van hun gebied verdrongen. Veel Edomieten werden in deze Arabische stam opgenomen. Wie niet onder de heerschappij van de Nabateeën wilde leven, moest naar het noorden en westen verhuizen.

Ongeveer 2 eeuwen na de bevrijding van de Joden en Israëlieten in 538 door de Perzische koning Kores II (559/538 – 529), veroverde de Grieks-Macedonische koning Alexander de Grote (336/332 – 323) het Perzische rijk. Na de dood van Alexander verdeelden na veel strijd 4 generaals zijn reusachtige rijk. Van die 4 nieuwe rijken was het Syrische het grootst. De koningen van dat rijk wisten hun macht over het heilige land uit te breiden. De Joden die God trouw wilden dienen, werden door de Syrische koning Antiochus IV (175 – 164) bloedig onderdrukt.

Uit een groepje opstandige Joden ontstond het leger van de Makkabeeën. Dit legertje, dat steeds groeide, wist de grote en talrijke legers van koning Antiochus IV te verslaan. Na ongeveer 3½ jaar bloedige onderdrukking werd Jeruzalem weer bevrijd (december 165 voor Christus). De hogepriester Judas de Makkabeeër (166 – 161) nam de regering over. De *redders* waren de Makkabeeën. *Zij bestegen de berg Zion*, en zorgden met Gods hulp ervoor, dat er weer offers voor de Here in de tempel konden worden gebracht.

Omdat de Edomieten de Syriërs steunden, versloeg Judas de Makkabeeër dit door de Nabateeën verzwakte volk verscheidene keren (1Mak.5:3,65).⁴⁴ Door de Joodse hogepriester en koning Johannes Hyrkanus (135 – 104) werden de Edomieten onderworpen. Ze moesten zich laten besnijden, en volgens de Joodse wetten gaan leven. Anders zouden ze hun bezittingen en land kwijt raken. De Edomieten hebben dat noodgedwongen geaccepteerd. Vanaf die tijd gedroegen ze zich volgens de leefregels van de Joden (vgl. Num.24:18).⁴⁵

Door de voortdurende strijd van de Edomieten tegen de Joden en later tegen de Romeinen bleven er van hen maar vrij weinig mensen over.⁴⁶ Het restant van de Edomieten is opgegaan in het Joodse volk. Sinds de 2^e eeuw na Christus vernemen we niets meer van dit vijandige volk.

---

⁴³ Dit betreft alleen het gebied waar de Israëlieten woonden. Daarbuiten hadden koning David (1012 – 972) en zijn zoon Salomo (972 – 932) ook nog vijandige staten onderworpen. Dat was bij de Makkabeeën niet het geval.

⁴⁴ Flavius J., Joodse Oudheden, deel 12, hoofdstuk 18:1.

⁴⁵ Flavius J., Joodse Oudheden, deel 13, hoofdstuk 9:1.

⁴⁶ Flavius J., Joodse Oudheden, deel 13, hoofdstuk 15:4 en Flavius J., Joodse Oorlog, deel 4, hoofdstuk 9:7.

4. GODS GEOPENBAARDE PLAN MET ZIJN VOLK.

1. Terugblik en toekomstperspectief.

Alle opgeschreven profetieën van de profeet Obadja zijn al vervuld. Het Babylonische rijk, dat in 586 Jeruzalem had veroverd, en verwoest, werd in 538 onder de voet gelopen door de Perzische koning Kores II (559/538 – 529). Deze koning bevrijdde alle Israëlieten en Joden van het Babylonische juk, en gaf ze toestemming om naar hun land terug te keren. Hoewel alle Israëlieten mochten vertrekken, gingen hoofdzakelijk de Joden uit het vroegere Tweestammenrijk naar het heilige land (Ezra 1:5, 4:1, 10:9, Neh.11). Zij zouden daardoor Gods zegeningen ontvangen.

In de eerste helft van de 5^e eeuw voor Christus hadden de Nabateeën de Edomieten uit het grootste deel van hun gebied verdrongen. Veel Edomieten werden in deze Arabische stam opgenomen. Wie niet onder de heerschappij van de Nabateeën wilde leven, moest naar het noorden en westen verhuizen.

Ongeveer 2 eeuwen na de bevrijding van de Joden en Israëlieten uit de ballingschap, veroverde de Grieks-Macedonische koning Alexander de Grote (336/332 – 323) het Perzische rijk. Na de dood van Alexander III verdeelden na veel strijd 4 generaals zijn reusachtige rijk. Van die 4 nieuwe rijken was het Syrische het grootst. De koningen van dat rijk wisten hun macht over het heilige land uit te breiden. De Joden die God trouw wilden dienen, werden door de Syrische koning Antiochus IV (175 – 164) bloedig onderdrukt.

Uit een groepje opstandige Joden ontstond het leger van de Makkabeeën. Dit legertje, dat steeds groeide, wist de grote en talrijke legers van koning Antiochus IV te verslaan. Na ongeveer 3½ jaar bloedige onderdrukking werd Jeruzalem weer bevrijd (december 165). De hogepriester Judas de Makkabeeër (166 – 161) nam de regering over. De redders waren de Makkabeeën. Zij bestegen de berg Zion, en zorgden met Gods hulp ervoor, dat er weer offers voor de Here in de tempel konden worden gebracht.

Judas de Makkabeeër versloeg de door de Nabateeën verzwakte Edomieten verscheidene keren (1Mak.5:3,65).⁴⁷ In de tijd van hogepriester Simon de Makkabeeër (142 – 135) genoot het Joodse volk van een grote welvaart. Oude mannen zaten op de pleinen van de stad Jeruzalem (1Mak.14:4-15, Ob.1:17,21^a, Zach.8:4).

Door de Joodse hogepriester en koning Johannes Hyrkanus (135 – 104) werden de Edomieten onderworpen. Ze moesten zich laten besnijden, en volgens de Joodse wetten gaan leven. Anders zouden ze hun bezittingen en hun land kwijt raken. De Edomieten hebben dat noodgedwongen geaccepteerd. Vanaf die tijd gedroegen ze zich volgens de leefregels van de Joden (vgl. Num.24:18).⁴⁸

De koning en hogepriester Alexander Janneüs (103 – 76) wist de Joodse staat uit zelfs te breiden tot ongeveer de omvang die het tijdens de regering van koning David (1012 – 972) en koning Salomo (972 – 932) heeft gehad.⁴⁹ Alexander Janneüs beschermde de grenzen van zijn rijk door sterke vestingen te bouwen.

---

⁴⁷ Flavius J., Joodse Oudheden, deel 12, hoofdstuk 18:1.

⁴⁸ Flavius J., Joodse Oudheden, deel 13, hoofdstuk 9:1.

⁴⁹ Dit betreft alleen het gebied waar de Israëlieten woonden. Daarbuiten hadden koning David (1012 – 972) en zijn zoon Salomo (972 – 932) ook nog vijandige staten onderworpen. Dat was bij de Makkabeeën niet het geval.

In die tijd veroverden Judeeërs uit het zuiden het gebied van de Edomieten. Ook namen ze het land van de Filistijnen en het gedeelte van Efraïm in bezit. Samen met Joden uit de stam Benjamin en andere Israëlieten gingen ze eveneens in het gebied van het vroegere Tienstammenrijk wonen (Ob.1:19,20).

Door de voortdurende strijd van de Edomieten tegen de Joden en later tegen de Romeinen bleven er van hen maar vrij weinig mensen over.⁵⁰ Het restant van de Edomieten is opgegaan in het Joodse volk. Sinds de 2^e eeuw na Christus vernemen we niets meer van deze vijanden van Israël (Ob.1:10,15,18).

Ook alle andere volken die in 586 deelnamen aan de verovering van het Tweestammenrijk Juda met de hoofdstad Jeruzalem, bestaan nu niet meer (Ob.1:16).

Alle vijandige rijken die strijden tegen de Here en zijn dienaren zullen verdwijnen, maar het koningschap van Jezus Christus zal eeuwig duren. De satan, die nu nog kan strijden tegen het koninkrijk van God, zal het onderspit delven. Daarna zal onder het koningschap van de Almachtige voor altijd vrede heersen in de hemel en op de aarde (Op.21:1- 22:5, vgl. Ob.1:21^b).

---

⁵⁰ Flavius J., Joodse Oudheden, deel 13, hoofdstuk 15:4 en Flavius J., Joodse Oorlog, deel 4, hoofdstuk 9:7.

2. Tijdbalk.

De oudere jaartallen zijn slechts benaderingen.

Voor Christus

5155		Schepping.
2895		Zondvloed.
1953		Geboorte van Abram.
1663		Intocht van het volk van de Hebreeën in Egypte.
1448		Uittocht uit Egypte na de 10 ^e plaag.
1448	– 1408	Tocht van de Hebreeën naar Kanaän.
1408	– 1383	Jozua in Kanaän.
1383	– 1033	De tijd van de richters onder het volk Israël.
1033	– 1012	Regering van koning Saul
1012	– 972	Regering van koning David.
972	– 932	Regering van koning Salomo.
969		De tempelbouw onder koning Salomo.
932	– 722	De Koningentijd van Israël, de 10 stammen uit het noorden.
932	– 586	De Koningentijd van Juda, de 2 stammen in het zuiden.
608	– 597	Regering van koning Jojakim
608	– 538	Juda 70 jaar steeds meer onder het juk van Babel (Jeremia).
605		Eerste wegvoering. Daniël en zijn vrienden worden meegevoerd naar Babel.
604	– 562	Regering van koning Nebukadnezar II.
597		Tweede wegvoering. Nebukadnezar II maakt Zedekia vazalkoning in Jeruzalem. Jojachin en de profeet Ezechiël worden meegenomen naar Babel.
586	juni	Val van Jeruzalem.
586	juli	Derde wegvoering, verwoesting van Jeruzalem.
586	– 537	De Joodse ballingschap in Babel.
585		Nebukadnezar II onderwerpt de Edomieten.
559	– 529	Kores II is koning over het (grote) rijk van Perzen en Meden.
556	– 538	Regering van koning Nabonidus.
554		Nabonidus onderwerpt de Edomieten opnieuw
±555		Profetieën van Obadja.
538	– 332	Israël onder de macht van de Perzen en Meden.
537		De terugkeer van de Joden uit de ballingschap.
515		De tempel is herbouwd.
332	– 323	Israël onder de macht van Alexander de Grote (336 – 323).
323	– 198	Israël onder Egypte.
198	– 142	Israël onder Syrië.
166	– 161	Judas de Makkabeeër.
142	– 135	Simon de Makkabeeër.
142	– 63	In feite is Juda onafhankelijk.
135	– 104	Regering van hogepriester-koning Johannes Hyrkanus
103	– 76	Regering van hogepriester-koning Alexander Janneüs.
63		Israël onder het gezag van de Romeinen
4		Geboorte van Jezus Christus.

Na Christus

±29		Hemelvaart van Jezus Christus en het begin van zijn eeuwige koningschap.
-----	--	--

5. HET DOEL VAN HET BIJBELBOEK OBADJA.

We hebben een blik in de toekomst van het verleden mogen werpen. Die toekomst is voor ons verleden tijd. Daarbij hebben we ook gezien hoe alle profetieën van het betrouwbare boek in vervulling zijn gegaan. Hieruit bleek en blijkt hoe betrouwbaar Gods woorden en profetieën zijn. Door de bestudering van de profetieën die in vervulling zijn gegaan, kunnen we de onvervulde profetieën beter leren begrijpen.⁵¹ Dit alles kan ons nog veel meer geloofsvertrouwen geven in Gods woord en werk. Vooral voor de profetieën die nog niet in vervulling zijn gegaan.

Ook hier geldt het woord uit de Bijbel: *“Want een ieder die heeft, aan hem zal gegeven worden, en hij zal overvloed hebben; maar van wie niet heeft, ook wat hij heeft, zal van hem afgenomen worden”* (Mat.25:29). Wie studeert in de Bijbel, en er naar handelt, zal groeien, en zal God steeds beter leren kennen. Wie echter oppervlakkig is, en voor God geen tijd en moeite overheeft, bij hem of haar stagneert de groei. De Bijbel wordt dan steeds meer een gesloten boek, en de hemel wordt van koper. Zo sprak Jezus in gelijkenissen om het geheim van zijn koninkrijk bekend te maken aan de gelovigen, die er echt interesse in hadden en hebben. Mensen die er wat voor over hebben. Het is echter niet bedoeld voor de oppervlakkige meelopers (Mat.13:10-17,34,35).

God wil ons een deel van zijn plan met de schepping openbaren. Hij vindt het nodig, dat we iets van de toekomst weten. Als onze trouwe Vriend deelt Hij ons er iets van mee.⁵² Het rijk van Jezus Christus komt er aan. Het zal alle andere rijken en restanten van rijken verpletteren en vernietigen. Er zal niets van overblijven.

Ook nu moeten we als gelovigen niet stil blijven staan, maar doorgaan en doorgroeien. Laten we maar hard aan het werk gaan, en veel bidden. Bidden om de vervulling van Gods beloften. We hebben immers gezien, hoe alle profetieën van Obadja in vervulling zijn gegaan. Gehoorzaam teruggaan naar het heilige land van de Joden na de ballingschap bracht zegen, ook al leek het daar eerst niet op. De Joden vertrouwden op Gods beloften. Uiteindelijk kwam er weer een zelfstandige Joodse staat. Van de Edomieten en alle vijandige volken die in 586 het Tweestammenrijk Juda belaagden, is niets meer over. De Here zegende zijn volk, en gaf onder de leiding van de Makkabeeën weer welvaart. De Joden mochten het gebied van de ongehoorzame

---

⁵¹ Zo wordt er in het bijbelboek Haggai gezegd, dat God de hemel en aarde zou laten beven (Hag.2:7,23). Zoals personen van iets moois of iets verschrikkelijks sterk onder de indruk kunnen raken, en daardoor kunnen beven, zo zouden ook de hemel en de aarde beven. Beven, omdat veel koninkrijken door onderlinge strijd ten onder zouden gaan. Zulke uitdrukkingen komen eveneens in het Nederlands voor. Dit betekent niet, dat er een echte hemelbeving of aardbeving zou komen, maar dat de (hele) schepping als het ware mee zou leven met de emoties en ervaringen van de mensen. De aarde was verontrust door het geweld van de talrijke legers. Het vuur waarmee soldaten en veroveraars vaak steden, akkers en boomgaarden in brand staken, liet de lucht in het hemelgewelf van de hitte trillen (van angst). Zo zagen en ervoeren de mensen dit. Doordat de profetieën van Haggai zijn vervuld, kunnen we dit ook nog controleren. Van een echte concrete hemelbeving lezen we in de Bijbel niets. Ook heeft in die tijd niet de hele aarde gebeefd. Dit leert ons, hoe we een dergelijke uitdrukking bij nog onvervulde profetieën moeten uitleggen.

Vooral het bijbelboek Daniël, waarbij eveneens alle profetieën in vervulling zijn gegaan, is een heel goed oefenboek voor leren begrijpen van profetieën.

⁵² Sommige mensen denken, dat God niet je vriend wil zijn. De Bijbel is daar heel duidelijk over. Hij was de vriend van Mozes (Ex.33:11) en Abraham (2Kron.20:7, Jes.41:8, Jak.2:23). De Here Jezus noemde zijn discipelen zijn vrienden (Luk.12:4). Zo sprak Hij ook over Lazarus (Joh.11:11). Jezus Christus is de vriend van al zijn kinderen. Voor hen gaf Hij in zijn grote liefde zijn leven (Joh.15:13-15).

Edomieten in bezit nemen. Als wij naar God willen luisteren, en Hem gehoorzamen, dan wil de Here ook naar ons luisteren.

Als wij in gehoorzaamheid bidden, dan wijzigt God soms zijn plannen (Am.7:1-9). Zo mocht Abraham bidden voor de slechte stad Sodom (Gen.18:16-33). Door het gelovige gebed van koning Hizkia (727 – 697) kwam de profetie dat hij spoedig zou sterven, niet uit. Zijn leven werd met 15 jaren verlengd (Jes.38:1-8). Toen de stad Ninevé zich bekeerde, kwam ook de profetie van Jona niet uit. God spaarde de stad (Jona 3:10). Het gebed van de gelovige doet dus erg veel. Het is een geducht wapen, dat we niet moeten onderschatten of verwaarlozen.

We moeten bidden om de komst van Jezus Christus. Ook moeten we waken. De tekenen van de tijd moeten we in de gaten houden. Het werk moet doorgaan. Gehoorzaam werkend en bid-dend mogen we meebouwen aan Gods koninkrijk. Met het kompas van zijn Woord moeten we aan de slag. Laten de gelovigen van vandaag en morgen elkaar bemoedigen en aansporen in ware liefde. We moeten de handen ineenslaan, want we hebben elkaar zo ontzettend hard nodig. Als we zo in gehoorzaamheid aan Gods wil aan het werk gaan, dan kunnen we ook vandaag zijn zegen verwachten.

Literatuur.

- Aalders G.Ch., Commentaar op het Oude Testament: Obadja en Jona, Kampen, 1958.
- Abegg M. Jr., The Dead Sea scrolls Bible, San Francisco, 1999.
- Alexander D. en P. e.a., Handboek bij de Bijbel, Den Haag, 1976.
- Bimson J.J., Encyclopedie van Bijbelse plaatsen, Kampen, 2007.
- Brenton L.C.L., The Septuagint with Apocrypha: Greek and English, 9e druk, Londen, 2001.
- Dächsel K.A., Bijbel of de geheele Heilige Schrift, deel 4, Jesaja - Maleachi, 2e druk, Utrecht, 1892.
- Dronkert K., Gids voor het Oude Testament, Kampen, 1964.
- Eban A., Mijn volk, de geschiedenis der Joden, Amsterdam/Antwerpen, 1976.
- Flavius J., De Oude Geschiedenis van de Joden, vertaling Meijer F.J.A.M. en Wes M.A., 4e druk, Amsterdam, 2005.
- Grosheide F.W. e.a., Christelijke Encyclopedie, Kampen, 1959.
- Holland M., Wuppertaler Studienbibel, Die Propheten Joel, Amos und Obadja, Wuppertal, 1991.
- Keil C.F., Commentary on the Old Testament, deel 10, The minor prophets, 2e druk, Massachusetts, 2006.
- Paul M.J. e.a., SBOT, deel 12, Bijbelcommentaar Hosea - Maleachi, Doorn, 2015.
- Pusey E.B., Barnes' Notes, The minor prophets, 2e druk, Grand Rapids, 2005.
- Ridderbos J., Korte Verklaring, De kleine profeten, deel 2, Obadja - Zefanja, 5e druk, Kampen, z.j.
- Snoek I., Heilige Geschiedenis, 13e druk, Den Haag, z.j.
- Woude A.S. van der e.a., Bijbels Handboek, deel 2a en 2b, Kampen, 1982/1983.

INDEX

		Griekse cultuur	11
	A	H	
Abram	6, 16, 29, 30, 31	Haggai	10, 12, 30, 35
Achab	7, 14	Hebreeuws	8, 11
Achaz	11, 12, 22	Hizkia	11, 12, 31
Alexander de Grote	26, 27, 29		
Alexander Janneüs	25, 27, 29	I	
Amos	32	Immanuël	11
Antiochus IV	26, 27		
Assyrië	7, 12, 13, 25	J	
	B	Jakob	6, 8, 16, 17, 20, 21, 22, 23
Babel	5, 6, 7, 8, 12, 14, 18, 19, 20, 22, 29	Jeremia	12, 29
Babyloniërs	7, 8, 17, 21, 22	Jeruzalem	3, 5, 6, 7, 8, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29
Babylonische rijk	7	Jesaja	10, 11, 12, 22, 35
Benjamin	22, 23, 25, 28	Jezus	5, 6, 7, 9, 12, 22, 28, 29, 30, 31
betrouwbaarheid van het boek	4, 8	Jezus Sirach	9
Bozra	19	Johannes Hyrkanus	20, 25, 26, 27, 29
	D	Joodse cultuur	11, 12
Daniël	30	Joram	8, 15, 17
David	6, 7, 8, 14, 17, 23, 26, 27, 29	Josafat	7, 14
Derde wegvoering	29	Josia	7, 14
dienaar van Jahweh	2, 7, 14	Jozef	22, 23
Dode Zeerollen	9, 12	Jozua	6
	E	Juda	7, 17, 25
Edom	4, 8, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20	Judas de Makkabeeër	26, 27, 29
Edomieten	5, 8, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30		
Eerste wegvoering	29	K	
Efraïm	22, 23, 25, 28	Kanaän	6
Egypte	6, 7, 8, 11, 22, 29	Koningentijd	6, 29
Ezau	8, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 25, 26	Kores II	7, 25, 26, 27, 29
Ezechiël	8, 15, 18, 19, 29		
Ezra	7, 14	M	
	F	Makkabeeën	25, 26, 27, 30
Filistijnen	8, 15, 22, 25, 28	Maleachi	12, 20, 35
	G	Manasse	23
Gedalja	7	motief	11, 22
Gilead	22, 25	Mozes	6, 7, 10, 14, 20, 30
		N	
		Nabateeën	19, 20, 26, 27
		Nabonidus	8, 15, 18, 29

Nebukadnezar II 7, 8, 14, 15, 18, 19, 20,
22, 23, 29
Noach 6

O

Obadja 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13,
14, 15, 17, 18, 22, 27, 29, 30, 32

P

Pekach 12, 22
Perzen 7, 29
Petra 18
Plato 11
profetie 9, 11, 13, 20, 22, 23, 25, 29, 31
Ptolemeüs II 9

R

Richterentijd 6
Romeinen 26, 28, 29

S

Salomo 6, 10, 26, 27, 29
Samaria 22, 25
Samaritanen 25
Samuel 10
Sarfat 22, 25
Saul 6, 7, 14, 17, 29

schrijver van dit bijbelboek 8
schrijver van het boek 4, 7, 11
Septuagint 8, 9, 32
Sidon 8, 18
Simon de Makkabeeër 27, 29
structuur van het boek 4, 12

T

Teman 16, 19
tempel 6
Terugblik 4
Tienstammenrijk 7, 13, 23, 25, 28
Tijdbalk 4, 29
Tweede wegvoering 29
Tweestammenrijk 7, 8, 13, 14, 15, 20, 22,
23, 25, 27, 28, 30

V

verklaringsmethode 4, 9
voorgeschiedenis 4, 6

Z

Zacharia
de profeet 12
het bijbelboek 35
zoon van Jojada 9
Zedekia 7, 29
Zion 19, 22, 23, 26, 27

Andere werken die de heer T. van Turenout heeft geschreven zijn:

Psalmen, profetische liederen,
Jesaja, Jahweh redt,
Jeremia, Jahweh sticht,
Klaagliederen van Jeremia,
Ezechiël, God maakt sterk,
Daniël, God is rechter,
Hosea, redder,
Joël, Jahweh is God,
Amos, lastdrager,
Jona, duif,
Micha, wie is aan Jahweh gelijk,
Nahum, trooster,
Habakuk, de omhelsde,
Zefanja, Jahweh heeft bewaard,
Haggai, feest van Jahweh,
Zacharia, Jahweh gedenkt,
Maleachi, boodschapper van Jahweh,
De Openbaring mag niet verborgen blijven.

Ze zijn te vinden op de website via:

www.bijbelstudies.eu,
www.vturennout.nl.